

Torsdagen den 10 november

Kl. 12.00–16.01

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 20 oktober justerades.

§ 2 Anmälan om återkallelse av motionsyrkanden

Förste vice talmannen meddelade att Penilla Gunther m.fl. (KD) i skrivelser den 9 november återkallat yrkande 10 i motion 2016/17:3392 och yrkande 19 i motion 2016/17:3393.

Förste vice talmannen meddelade att talmannen avskrivit dessa motionsyrkanden.

Skrivelserna lades till handlingarna.

§ 3 Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2016/17:FPM23 Översyn av Europass *KOM(2016) 625* till utbildningsutskottet

2016/17:FPM24 Digitalisering av den europeiska industrin *KOM(2016) 180* till näringsutskottet

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelse

2016/17:36 till finansutskottet

Redogörelse

2016/17:JO1 till konstitutionsutskottet

*Svar på
interpellationer*

§ 5 Svar på interpellationerna 2016/17:42 och 101 om nedläggning av Nord Stream 2

Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Hans Wallmark har frågat statsministern vilka skälen var att avstå från att medunderteckna ett brev angående Nord Stream 2 till EU-kommissionens ordförande samt varför ingen formell beredning med relevanta departement gjordes och varför inga försök till reviderade skrivningar gjordes. Wallmark har även frågat vad som görs för att få frågan på EU-kommissionens bord. Interpellationen har överlämnats till mig.

Vidare har Mikael Oscarsson frågat mig vad Sverige gör för att agera utifrån säkerhetspolitiska och miljöpolitiska intressen för att inom EU verka för att den nya gasledningen inte byggs, varför Sverige inte skrev under protestbrevet till kommissionen samt hur regeringen samverkar med Region Gotland för att värna rikets säkerhet. Jag väljer att besvara interpellationerna i ett sammanhang.

Jag har flera gånger haft tillfälle, herr talman, att redovisa regeringens syn på Nord Stream 2, bland annat i denna kammare genom mina svar på Maria Weimers interpellation 2015/16:699 och Mikael Oscarssons interpellation 2015/16:753. Jag menar att dessa debatter har visat att det råder bred samsyn i riksdagen kring de frågor som projektet reser.

Den förfrågan om undertecknande av ett brev som båda interpellanterna hänvisar till kom in till regeringen i början av mars 2016, i ett skede när brevet redan var undertecknat av flera medlemsstater. Svarsfristen var mycket kort, och vi erbjöds inte möjlighet att påverka brevet innehåll. Efter beredning inom Regeringskansliet gjordes den samlade bedömningen att statsministern inte skulle underteckna brevet.

Som interpellanterna väl känner till arbetar regeringen aktivt med frågan om Nord Stream 2 på europeisk nivå och har vid upprepade tillfällen varit i kontakt med både kommissionen och andra medlemsländer i EU. Frågan tas upp såväl i bilaterala sammanhang som inom ramen för EU-samarbetet.

När det gäller värnandet av nationella säkerhetsintressen pågår ett arbete inom Regeringskansliet i syfte att bedöma projektet och formulera och värdera olika handlingsalternativ.

Anf. 2 HANS WALLMARK (M):

Herr talman! Utrikesministern! Jag brukar återkommande ställa ett antal frågor till statsministern när han har gjort utrikes- och säkerhetspolitiska saker och när Statsrådsberedningen gör olika ting. Statsministern har en tendens att aldrig vilja svara på dem utan skickar fram utrikesministern. Hon brukar göra det väl, men ibland beklagar jag hennes uppgift att vara lokalvårdare för statsministern. Så även i dag.

Jag tackar för svaret, men flera av de frågor jag ställer får egentligen inget svar: Vad var anledningen till att man avstod från att medunderteckna brevet? Mellan förfrågan och svar tog det, enligt de handlingar jag har begärt ut från Statsrådsberedningen, sex dagar. Varför gjorde man ingen bredare beredning? Vad jag har förstått fanns inga dokument upprättade om detta på till exempel Försvarsdepartementet. Och varför gjordes inga försök att revidera om man nu var negativ till vissa formuleringar?

Herr talman! Jag har med mig själva brevet, vilket jag har begärt ut från Statsrådsberedningen. Som jag uppfattar det anförs det i brevet till EU-kommissionen tre skäl till varför Sverige borde medunderteckna det. Det ena är att Europa inte ska göra sig mer beroende av en energiform och framför allt inte av ett enda sätt att leverera denna energi i form av en kabel eller ledning på Östersjöns botten.

Det andra är att detta riskerar att undergräva Ukraina. De får i dag pengar för den transittrafik av rysk gas som går genom Ukraina in på den europeiska marknaden. Det handlar om rätt betydande belopp. Det pekas även på den destabiliserande geopolitiska ordning som just nu finns i Europa.

Jag tycker att alla dessa skäl i grunden är väldigt relevanta. Den kritik som kan anföras mot Nord Stream 2 har tre huvudlinjer.

Den första frågan man måste ställa sig är om det är förenligt med EU:s energiunion att vi gör oss än mer beroende av en leverantör och att vi framför allt gör oss beroende av ett enda sätt att leverera gasen in i Europa. Den stora knäckfrågan man ska ställa är om det är i Europas intresse att ha mer rysk gas eller ha mindre rysk gas.

Det andra skälet är naturligtvis det försämrade säkerhetsläget. Jag behöver absolut inte, herr talman, undervisa utrikesministern i detta. Även hon är väl förtrogen med det här, och jag vet att hon också är väldigt bekymrad över det säkerhetsläge vi nu har här uppe i Nordeuropa. Efter den illegala annekteringen av Krim har Sverige varit tydligt. Vi står hela tiden fast vid att det strider mot folkrätten och att det är en illegal annektering. Detta är ett centralt budskap.

Vi har dessutom striderna i östra Ukraina som hitintills har krävt minst 10 000 döda och 20 000 skadade. Det som sker är förfärligt. Detta gör att säkerhetsläget är försämrat, och det försämras stadigt. Det är i ljuset av det här som man har goda skäl att ifrågasätta Nord Stream 2.

Det tredje skälet, vilket jag just underströk och som också är en fråga som lyfts fram allt oftare i Bryssel, är: Ska vi verkligen medverka till att undergräva ukrainsk ekonomi på detta sätt? Om Nord Stream 2 blir ett faktum riskerar Ukraina att förlora betydande intäkter.

Herr talman! Jag menar att vi därför borde gå från ord till handling. Det är lite kuriöst att Sverige avstod när vi fick erbjudande redan i mars om att medunderteckna ett brev som till slut samlade nio eller möjligen tio stater. Skälen som framförs i brevet – fem eller sex stycken – är i grunden väldigt sakliga och goda. Jag förstår därför inte varför man avstod.

Jag tror dessutom, herr talman, att med det läge vi befinner oss i är det bättre att vara många som markerar oro och ovilja mot Nord Stream 2. Sverige kunde tillsammans med andra medundertecknande länder, som Estland, Lettland och Litauen, ha ställt sig sida vid sida för att säga att Nord Stream 2 är ett dåligt projekt. Det ligger inte i Europas intresse, och

vi ska i Europa inte göra oss mer beroende av rysk gas. Därför är det sorgligt att statsministern avstod från att vara medundertecknare.

Anf. 3 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Tack, utrikesministern, för svaret! Frågan om Nord Stream är väldigt viktig. Det handlar framför allt om Sveriges säkerhet och Rysslands möjligheter att kunna agera på vårt territorium.

Utrikesministern säger i sitt svar att Sverige agerar och att det finns en bred enighet, men då måste man fråga sig vad dessa insatser består i. Tåget gick i mars då vi inte skrev under. Tänker utrikesministern i stället ta initiativ till att skriva ett eget brev för att skapa en uppslutning som visas i praktisk handling? Det måste ju hänga ihop. Sverige måste visa ledarskap i denna fråga. Därför är detta en viktig uppgift som ligger på Sverige.

Jag undrar hur regeringen tänker agera för att förhindra att den ryska staten köper sig tillgång till svenskt territorium för att fortsätta bedriva militära handlingar och ekonomisk utpressning mot bland andra Ukraina, vilket helt strider mot FN-stadgans grundprinciper om staters förpliktelser att respektera varandras suveränitet och territoriella integritet.

Gazprom, och Nord Stream 2, är nämligen sedan augusti 2016 helägt av den ryska staten. Gazproms agerande är därmed helt styrt av ryska statens intressen och behov. Detta får vi inte bortse från, särskilt inte med den allt tuffare säkerhetspolitiska miljö vi befinner oss i.

Vi vet att Kremles representanter har hotat med kärnvapen och att den ryska försvarsmakten agerar väldigt kraftfullt i Östersjön. Då finns all anledning för Sverige att vara försiktigt.

Herr talman! Detta gäller särskilt nu när det på olika sätt har framkommit i medierna att Försvarsmakten är tydlig med att det här är en dålig idé. Det är dåligt för Sveriges säkerhet dels att Nord Stream 2 över huvud taget byggs, dels att Sverige skulle ge utrymme att använda både Slite hamn och Karlshamns hamn. Det här skulle påverka Försvarsmaktens förmåga att skydda Sverige och den svenska befolkningen. Det har också framkommit att det förekommer ganska aggressiv rysk spionageverksamhet mot Försvarsmaktens anställda på Gotland, och detta trappas upp i andra delar av landet. Jag är säker på att det här är någonting som både utrikesministern och försvarsministern oroas av.

Det är ganska uppenbart att det som ÖB säger i *Agenda* om att det här är en dålig idé är ett understatement. Detta är någonting man avråder ifrån. Då är det väldigt viktigt att det hänger ihop med utfästelserna i den förra debatten och att Sverige nu också agerar. Man måste sätta ned foten. Det är viktigt också med tanke på att det ska tas beslut på Gotland i december. Hur tänker regeringen agera? Nu blir det något slags tankekurva. De som jobbar inom det lokala självstyret tänker att regeringen ska göra någonting, men regeringen tycks allra mest hoppas att räddningen ska komma från kommissionen.

Jag har ställt en rad frågor, och jag hoppas att jag får klara och tydliga besked i den här viktiga säkerhetspolitiska frågan.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Jag tackar för de vänliga orden, Hans Wallmark. Jag gör naturligtvis det här för att jag tycker så mycket om att debattera med dig.

Det är därför jag står här upprepade gånger. Tack för att ni tar upp den här frågan!

Sent ska syndaren vakna, kanske man kan säga. Ni tillhör ju partier som ingick i den tidigare alliansregeringen, vilken 2009 gav tillstånd för Nord Stream att lägga de första två rörledningarna i svensk ekonomisk zon. Jag ska inte kritisera det beslutet. Det var en naturlig följd av att man tillämpade gällande lagar och regler, vilket vi också tänker göra. Vi tänker naturligtvis ”hedra” våra rättsliga åtaganden.

Nej, tåget gick inte för att man inte skrev under ett brev. Nu tycker jag att ni tjafsar. Det är väl inte att gå från ord till handling att man skriver ett brev till kommissionen, hur mycket jag än respekterar EU och kommissionen. Det är kanske det allra enklaste. Vi bedömde detta efter att ha tittat på det. Det var färdigt att skriva under; det gick inte att påverka innehållet. När det här bereddes bedömde man att det inte var det bästa att göra i det läget; det skulle inte ha gagnat våra intressen. Det är nu det är viktigt att agera. Det är väl inte att gå från ord till handling att bara skriva på en skrivelse?

Vi är överens regering och opposition emellan om att vi på grund av Rysslands agerande har ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i närområdet och Europa. Sverige är en av de medlemsstater i EU som hårdast driver att EU:s förhållningssätt gentemot Ryssland ska återspegla den insikten.

Samtidigt är rättsläget när det gäller Nord Stream 2 oförändrat i avgörande folkrättsliga delar. Det är fortfarande den svenska kontinentalsockellagen och FN:s havsrättskonvention som sätter villkoren för den prövning som regeringen har att göra av bolagets tillståndsansökan. Det är först nu vi har fått den och kan ta ställning till den. EU:s energiunion innebär visserligen att den gemensamma energipolitiken har samlats i ett ramverk och tagit betydelsefulla steg framåt, men flera av de principer som medlemsstaterna är ense om, som diversifiering och minskat beroende, är inte genomförda i formella rättsakter. Utan de är politiska till sin karaktär, och det är en utmaning när de ska tillämpas och genomdrivas.

Det vi har gjort är att vi under det gångna året regelbundet samrått med såväl kommissionen som EU:s medlemsstater, och vi har ett mycket nära samarbete med övriga länder runt Östersjön. Statsministern berörde själv frågan med sina kollegor vid det senaste mötet i Europeiska rådet. Regeringen kommer att fortsätta följa frågan nära, eftersom det ytterst också är en fråga som handlar om vår säkerhetspolitik.

I den andan bjöd vi in riksdagspartierna till informationsmöte senast i går, då era partier fick full insyn i det arbete som just nu pågår. Det handlar om att engagera sig i EU-kretsen, titta på det rättsliga läget, vilket vi förstår nu gör med remisser av det här förslaget till berörda myndigheter, och agera fullt i enlighet med våra säkerhetspolitiska intressen. Regeringen ser fram emot att vi kan bredda och fördjupa diskussionen i den här viktiga frågan.

Den här skrivelsen är redan ointressant. Utvecklingen har redan flyttat sig långt framåt. Ni kan förstås hålla på och tjafsa om det där, men det kommer inte att hjälpa frågan om Nord Stream 2. Jag har inte hört ett enda förslag från er sida. Vad ska vi göra då? Har ni några egna förslag?

Prot. 2016/17:26
10 november

Svar på
interpellationer

Anf. 5 HANS WALLMARK (M):

Herr talman! Jag är inte alldeles säker på att det bara är glädjen över debatter med undertecknad som lockar Margot Wallström till kammaren. Det kan möjligtvis också vara omtanken om statsministern. Jag tror nämligen att hon förklarar den svenska säkerhetspolitiska linjen bättre än han, även om jag tycker att det finns håligheter i det hon nyss framförde; jag ska peka på några av dem.

Låt oss bena ut en del saker! Jag tycker att det är bra att utrikesministern nu klargör att det rättsläge som rådde 2009, när man beviljade Nord Stream 1, var snarlikt det vi har i dag. Det är ungefär samma typ av lagar som gäller. Det som är den stora skillnaden mellan när Nord Stream 1 kom och när Nord Stream 2 nu behandlas är EU:s energiunion och det försämrade säkerhetsläget. Det måste vi erkänna. Jag tycker att det finns all anledning att vara självkritisk. Jag tycker att det finns all anledning att kritiskt se tillbaka på behandlingen av Nord Stream 1. Men givet det lagutrymme man hade var detta det beslut som fattades. Nord Stream 2 måste dock betraktas i ljuset av både det försämrade säkerhetsläget och EU:s energiunion. Det tycker jag att vi ska kunna vara överens om.

Herr talman! Utrikesministern tycker att vi tjafsar om det här brevet. Nja, nu är det ändå rätt viktigt. Under en tid rådde det rätt stor oklarhet om huruvida man hade blivit erbjuden det här brevet, huruvida man hade svarat på det och vad man i så fall hade svarat. Jag tycker ändå att det är lite anmärkningsvärt. Vi har dragit ut de här handlingarna. Jag har inte fått dem själv, utan de har begärts ut, och det har nästan varit lite detektivarbete att få ut dem. Men nu har vi det här brevet. Det erbjöds Sverige i mars, för över ett halvår sedan.

Jag tillhör dem som menar att den här processen i hög grad är politisk, precis som utrikesministern fastslår. Då gäller det att driva opinion. Jag menar att Sverige skulle ha visat prov på ledarskap. Sverige borde redan tidigt i våras ha varit ett av de länder runt Östersjön som visade ledarskap i frågan. Vad det handlar om är att Nord Stream 2 med rysk gas till Europa inte är i vårt lands, i vårt närområdes eller i Europas intresse. Det hade kanske varit bra om vi hade varit medundertecknare till det brev som vi blev erbjudna att skriva under; när man driver opinion gentemot kommissionen är det bättre ju fler man är.

Utrikesministern efterlyser vad vi tycker att man ska göra. Jag tycker att man ska arbeta politiskt in mot unionen, arbeta med våra europeiska partner för att få fram insikten att Nord Stream 2 inte är i Europas intresse. Som det står i det brev som statsministern avvisade handlar det om tre saker: Vi ska inte göra oss mer beroende av en leverantör och en leverantörskedja, det vill säga Nord Stream 2, vi ska inte undergräva Ukraina och vi befinner oss i ett försämrat säkerhetsklimat. Vad av det som framgår i brevet är i grunden fel?

För drygt en vecka sedan var jag i Baltiska församlingen i Riga och träffade företrädare för Estland, Lettland och Litauen. De har noterat att vi har den här rätt livaktiga debatten i Sverige tack vare att vi från oppositionen driver på. Det är ett entydigt besked från företrädare för Estland, Lettland och Litauen att Nord Stream 2 inte är i Östersjöområdets intresse.

Herr talman! Mikael Oscarsson lyfte fram två saker som jag vill fortsätta att elaborera. För det första är inte Nord Stream vilket företag som

helst. Bakom det finns ju ryska statens egna maktintressen i form av maktbolaget Gazprom. Det gör att det här inte är vilken kommersiell affär som helst eller vilket företag som helst. Det är ytterst ryska statens intressen bakom, och det är viktigt att framhålla i debatten. Där tror jag heller inte att det i grunden finns någon större skillnad mot utrikesministerns uppfattning. För det andra är detta med Slite och Karlshamn inte bra. Det är ett försvarspolitiskt hot. Därför kan jag med mycket stor stolthet säga att Moderaterna både på Gotland och i Karlshamn aktivt arbetar emot att man ska behöva etablera verksamhet med ryska rör i både Slite och Karlshamn.

Anf. 6 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Tack, utrikesministern, för svaret! I sitt svar började hon med att hänvisa till att vi kommer nu och att ett beslut om Nord Stream 1 fattades tillbaka i tiden. Det är ett helt annat säkerhetspolitiskt läge nu, och det vet utrikesministern mycket väl.

Vi hade då inte haft Krim eller de spänningar som vi nu ser. Det fanns tendenser, men nu har vi på ett helt annat sätt klara exempel på att Ryssland är berett att använda sin militära förmåga. Det gör att det kommer i ett mycket allvarligare läge.

När det gäller brevet har det betydelse om det är åtta, nio eller tio länder som skriver ett brev till kommissionen och på det viset lägger fast vår ståndpunkt. Det är väl ganska uppenbart.

Sedan är frågan: På vilket sätt ska detta vägas om Försvarsmakten är så tydlig med att det är dåligt? Vi vet att USA:s vicepresident sa väldigt tydligt när han kom till Sverige: It's a bad deal. Det var dåligt för Europa, och han avrådde verkligen. Om vår egen Försvarsmakt avråder, vad mer krävs? Det är en konkret fråga. Är inte rikets säkerhet någonting som ska vara det viktigaste? Om det är det viktigaste, avser då regeringen att komma med ett tydligt nej?

Vi har en annan del i detta. Det hänger inte bara på denna kammare och på regeringen. Region Gotland är i högsta grad inblandad. Där är frågan nu uppe, och man ska fatta ett beslut i december. Där finns representanterna. Det är en socialdemokrat som är den starke mannen för er, Björn Jansson. Han har gång på gång vidhållit att det här är en ren kommersiell fråga, senast i debatten den 17 oktober. Han vidhåller att det inte är Gotlands ansvar att bedöma säkerhetsläget och att det inte spelar någon roll att företaget är ett helägt ryskt bolag.

Är det ett sätt som regeringen är komfortabel med att det med all sannolikhet fattas beslut i december? Man ser de 55 miljonerna framför sig av naturliga skäl. Men blir inte det konstigt? Borde inte informationen från Försvarsmakten på lämpligt sätt nå fram till Region Gotland innan man fattar beslutet? Det vore väldigt rimligt.

Vad det kokar ned till är att detta är en fråga som kräver ett tydligt och resolut agerande. Regeringen hade behövt skriva under brevet. Man kan göra det i efterhand och skicka ett brev. Men det krävs också att man är tydlig särskilt vad gäller Slite hamn. Det är definitivt en fråga som regeringen har möjlighet att fatta beslut i.

Det skulle vara en tydlig signal från Sverige att det inte bara är ord vi håller på med i kammaren utan att det får praktiska konsekvenser. Det blir ett njet från Sverige när det gäller att använda Slite hamn och även Karlshamns hamn. Det vore det allra bästa.

Anf. 7 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Jag har inte anmält mig som talare i debatten. När vi debatterade Nord Stream 2 senast uppfattade jag att vi var väldigt överens om att Nord Stream 2 inte är någon bra idé. Jag uppfattade också att vi var överens om att Sverige ska följa de internationella åtaganden som vi har ingått. Jag undrar nu om det har ändrats. Menar Moderaterna och Kristdemokraterna att vi ska bryta mot de internationella åtaganden vi har och den internationella rätten, och i så fall på vilka grunder?

Jag tycker att utrikesministern hade en poäng när hon ställde frågan: Vilka är era konkreta förslag till vad den svenska regeringen mer bör göra förutom att påverka på det sätt som hon anført? Vi är överens om att Nord Stream 2 inte är någon särskilt bra idé. Men frågan är vad vi kan göra åt det mer än det påverkansarbete som regeringen redan har redogjort för.

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Vår politik handlar för det första om att hedra våra rättsliga åtaganden. För det andra ska vi se till att vi kan kombinera detta med att följa de politiska mål som har satts upp i EU:s energiunion. Det är vad vi håller på med och vad vi gör, och ni är väl informerade om det numera. Vi har kallat till oss era partier för att informera om hur vi arbetar med de sakerna.

Det har också framgått mycket tydligt, Hans Wallmark, i samarbetet med de baltiska länderna. När vi firade deras 25-åriga frihet gjorde vi uttalanden där det framgick väldigt tydligt att vi tycker likadant och har samma värdering av frågorna när det gäller den politiska inriktningen.

När det gäller den specifika frågan om Slite hamn var den inte med i det berömda brevet. Låt oss nu lämna brevet. Vad gäller nu? Vad är läget just nu, och vad kan vi göra? Vi har att värna Sveriges säkerhets- och försvarspolitiska intressen. Vi inhämtar nu underlag från myndigheter, och vi formulerar vår position utifrån ett brett perspektiv.

Den verksamhet som Nord Stream 2 planerar att genomföra följs noga av både regeringen och ansvariga svenska myndigheter. Det är Naturvårdsverket, Sveriges geologiska undersökning, Sjöfartsverket, Kustbevakningen och Försvarsmakten. Med tanke på utvecklingen i vårt närområde i vår omvärld i Östersjöområdet har Gotland en särskilt viktig position.

Det är också ett svenskt strategiskt intresse att ha militär närvaro på och runt Gotland. Det har en stabiliserande effekt på den militärstrategiska situationen i Östersjön. Därför har Försvarsmakten inlett arbetet med att etablera militär närvaro och verksamhet på Gotland.

Nu utnyttjar regeringen varje möjlighet att skaffa sig ett så bra underlag som möjligt för sitt val av agerande vad gäller hamnarna i Karlshamn och Slite. Återigen gäller det att respektera både svensk och internationell lag. Vi kan inte bara hitta på någonting som går emot folkrätten. Då skulle vi följa i Rysslands spår, och det är väl ändå inte meningen.

Vi måste respektera de lagrum vi har att följa när det gäller att värdera den ansökan om har kommit in till Sverige. Som ni mycket väl vet kan inte vi ensamma sätta stopp för detta. Vi kan inte ensamma stoppa projektet. Det krävs att vi har EU med oss. Vi arbetar därför aktivt gentemot kommissionen med upprepade kontakter. Vi jobbar med kontakter med de baltiska länderna och med andra som är involverade i detta.

Om ni verkligen ville göra nytta skulle ni försöka att rikta er till dem som tänker köpa gasen. Det skulle förstås vara det allra viktigaste som ni kan göra. Det gäller kunder i Tyskland och också i Storbritannien. Det är grundproblemet. Det här är gasledningarna som kommer att ha alltför många tänkbara kunder och avnämare så småningom. Det gör också projektet mycket svårare.

Här handlar det om att agera. Det gör vi både i EU-sammanhang och tillsammans med andra länder som tycker som oss om detta. Vi arbetar med partner både runt Östersjön och i EU-sammanhang. Vi har som ni vet skickat ut ansökan på remiss och återkommer förstås när vi har fått in synpunkter. Vi är mycket aktiva, och vi kommer också att fortsätta att hålla oppositionens partier informerade om vad vi gör.

Anf. 9 HANS WALLMARK (M):

Herr talman! För att sammanfatta: De goda skälen till att avvisa Nord Stream 2 är i grunden att det strider mot vår gemensamma energiunion. Det råder ett försämrat säkerhetsläge i norra Europa efter den illegala annektering av Krim och det som sker i östra Ukraina. Detta riskerar också att undergräva Ukraina genom att man fråntar dem möjligheterna att tjäna pengar på den transittrafik som finns med rysk gas från Ryssland in på den europeiska marknaden.

Herr talman! Utrikesministern sa ett väldigt intressant ord. Man kan gå tillbaka till protokollet sedan och se vad hon sa i sitt förra inlägg. Hon sa att numera informeras oppositionen. Det är helt riktigt. Vi har fört två samtal under organiserade former på Utrikesdepartementet sedan oktober, tror jag. Det har alltså skett under de senaste sex veckorna. Det brev, herr talman, som utrikesministern betraktar som tjafs när vi tar upp det skrevs i mars. Jag menar att det är detta som är det bristande ledarskapet. Vi borde redan tidigt på föråret, i våras, tillsammans med andra länder ha samlat en koalition mot Nord Stream. Jag är helt övertygad om att ju fler länder som markerar emot detta, desto större tyngd och styrka har det in mot EU-kommissionen.

Det är precis som utrikesministern har slagit fast: Det handlar ytterst om en politisk avvägning. Det är därför jag beklagar det bristande ledarskap som man visar genom att inte vara med på brevet. Jag har fortfarande inte hört ett sakligt argument när det gäller vad det innehållsmässigt var i brevet som var så dåligt.

Herr talman! Avslutningsvis: Åsa Eriksson säger att partierna är överens om att detta inte är någon bra idé. Då tycker jag att det ska få konsekvenser. Jag har talat med moderater på Gotland och i Karlshamn om att det är en dålig idé att ha ryska rör där. Har Åsa Eriksson talat med sina partikamrater? Och har hon förmått socialdemokraterna på Gotland och i Karlshamn att förstå den säkerhetspolitiska implikation som ligger i detta?

Vad kan man mer göra? Jo, herr talman, vi hade Nordiska rådet i förra veckan. Utrikesministern var där. Vi har från den partigrupp jag tillhör drivit kravet på att man ska se på Nord Stream 2 utifrån ett nordiskt perspektiv. När vi hade den diskussionen i kammaren sa svenska socialdemokrater ingenting. Det är väldigt talande, Åsa Eriksson.

Anf. 10 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Vad skulle Kristdemokraterna göra, och vad är förslaget? Det är att ta till sig det som Försvarsmakten säger och låta det vara överordnat tillsammans med en hänvisning till energiunionen och kommissionen att agera på det sätt man kan.

Sammantaget har jag svårt att se det på något annat sätt än att det är precis som man har kommit fram till: Detta är en dålig idé. Sverige bör inte medverka till det här. Vi måste se att vi har en viktig roll som ledare. Vi kan inte gömma oss bakom att detta ska avgöras på lokal nivå och sedan hoppas att någon annan ska leverera budskapet. Vi måste själva ta på oss ledartröjan och se till att vara tydliga. De ord som har sagts i debatten måste också bli konkreta när det gäller såväl brev som handlingar och avslag från svenskt håll.

Vi vet att detta har stor geopolitisk betydelse. Vi vet att för Ukraina är detta inte peanuts. Det är kanske 2–3 procent av deras bnp som kommer att gå förlorade genom minskade intäkter och som direkt kommer att stängas av. Sverige har varit en ledarfigur när det gäller att ställa upp på Ukrainas vilja att närma sig EU. Då får vi se till att inte spela dubbelspel, utan då måste vi göra vad vi kan också på den andra sidan.

Allting kommer ned till att detta är ett sätt för Ryssland att ekonomiskt, politiskt och militärt få ett ökat inflytande i Östersjön genom Gazprom. Att låta Ryssland få tillgång till svenskt territorium är rent vansinnigt, och det hoppas jag att regeringen kan vara tydlig med framöver.

Anf. 11 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Hans Wallmark talar mycket väl om vikten av information, kontakter och påverkansarbete. Det tycker jag låter bra.

Mitt intryck är att Utrikesdepartementet och utrikesministern är ganska duktiga på att informera, förankra och kommunicera detta. Jag är ny i riksdagen, så min fråga är: Var det detsamma under den borgerliga regeringen? Hade man samma informationsutbyte då? Om jag förstod saken rätt hölls senast i går en dragnings tillsammans med riksdagsledamöterna i frågan, så jag får nog ändå intrycket av att man försöker göra vad man kan för att informera och förankra och att även trycka på dem som bör tryckas på.

Jag har för mig att Mikael Oscarsson sa att det var ett helt annat läge när den borgerliga regeringen fattade beslut om Nord Stream 1. På sätt och vis var det ett annat läge, men situationen med Georgien hade såvitt jag minns redan inträffat då. Ett helt annat läge var det alltså inte. Kan det vara så att Mikael Oscarsson ibland tillämpar selektiv glömska när det passar? Eller finns det andra orsaker?

Till syvende och sist är vi i alla fall överens om mycket i frågan. Jag vill tacka utrikesministern så mycket för att vi får möjlighet att ta del av information och för det påverkansarbete som regeringen gör.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Jag vill bara upprepa att vi tänker agera i enlighet med existerande lag och rätt. Inte ens hänvisningar till FN-stadgan, som jag vet att Mikael Oscarsson har använt förut, ger Sverige rätt att utanför vårt territorium förhindra en annan stat att utöva sin rätt att lägga rörledning. Vi använder själva rättigheten att lägga rörledningar på havsbotten. Detta är

någonting som vi måste titta noggrant på så att vi agerar i enlighet med internationell rätt. Det är också så vi måste hantera ansökan som har kommit in.

Till det kommer att vi ska agera i kommissionen för att den förhoppningsvis ska kunna definiera hela energiunionen som projekt. Det handlar om huruvida man bedömer det utifrån hela sträckningen eller landningsplatsen på tyskt territorium, och man ska även undersöka det rättsliga läget – särskilt för länder som skulle kunna säga nej eftersom ledningen går på deras territorium. För Sveriges del handlar det om svensk ekonomisk zon. Det är viktigt att hålla reda på fakta i detta.

Kommissionen har sagt i EU-parlamentet att man anser att Nord Stream 2 inte kan byggas i ett rättsligt vakuum och att det måste sättas i en rättslig ram som är förenlig med EU:s regelverk. Enligt kommissionen är det till slut tyska myndigheter som måste tillse att så är fallet.

Därför måste vi arbeta via kommissionen för att påverka de länder som nu också är avnämare eller köpare av rysk gas. Vi tar de säkerhetspolitiska utmaningarna på största allvar. Det är därför vi involverar alla dem som nu är berörda, inklusive alla på Gotland, för att värna våra säkerhetspolitiska intressen. Det kommer vi att göra, och vi kommer förstås att göra det i samarbete med de på Gotland som har att avgöra ansökningar om att förlägga rör där. Men vi kommer att göra det med respekt för lag och rätt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2016/17:72 om den svenska insatsen i Libyenkriget 2011

Anf. 13 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Stig Henriksson har frågat försvarsministern om han har för avsikt att ta initiativ till en oberoende utvärdering av insatsen i Libyen 2011. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Den 17 mars 2011 beslutade FN:s säkerhetsråd i resolution 1973 i enlighet med FN-stadgans kapitel 7 att situationen i Libyen utgjorde ett hot mot internationell fred och säkerhet. Säkerhetsrådet krävde ett omedelbart eldupphör och att våldet mot civila skulle upphöra.

Huvudsyftet med resolution 1973 var att skydda civila. Resolutionen gav ett mandat för medlemsstater att vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda civila och områden med civil befolkning som hotas av angrepp i Libyen. I syfte att skydda civila gav resolutionen även mandat att inrätta och upprätthålla en flygförbudszon över Libyen med undantag kopplade till humanitära insatser och evakuering. Resolutionen innehöll bland annat en uppmaning till medlemsstaterna att upprätta ett vapenembargo samt att frysa tillgångar.

I propositionerna 2010/11:111 och 2010/11:127, som framlades av den förra regeringen, föreslogs och redogjordes för det svenska bidraget och dess folkrättsliga grund i ovan beskrivna mandat utifrån säkerhetsrådets resolution 1973.

Prot. 2016/17:26
10 november

Svar på
interpellationer

Den svenska styrkan bestod av mellan fem och åtta JAS Gripen och ett transportflygplan med lufttankningskapacitet. Den svenska insatsen bestod i att upprätthålla flygförbudszone, det vill säga en begränsad del av uppgifterna enligt resolution 1973. Beroende på tidpunkt bestod den svenska styrkan av mellan 125 och 250 personer. Styrkan utförde sitt uppdrag inom det givna mandatet.

Mot denna bakgrund har regeringen inte för avsikt att tillsätta en oberoende utvärdering av insatsen i Libyen. Utrikesdepartementet följer naturligtvis utvecklingen i Libyen noga, också mot bakgrund av hur insatserna 2011 påverkar innevarande förhållanden i landet.

Läget i Libyen är alltså mycket svårt. Under sommaren 2014 blossade väpnade strider återigen upp mellan olika libyska fraktioner. Säkerhetssituationen på marken, inte minst i huvudstaden Tripoli, är fortsatt instabil. Inom ramen för den FN-ledda dialogprocessen undertecknades i december 2015 ett fredsavtal i Skhirat i Marocko. Genomförandet av avtalet går dock tyvärr långsamt.

Anf. 14 STIG HENRIKSSON (V):

Herr talman! Tack för svaret, utrikesministern!

Min fråga var alltså om ministern – i det här fallet trodde jag att det var försvarsministern som var ansvarig – ville ta initiativ till en oberoende utvärdering av den svenska insatsen i Libyen, kompletterad med en värdering av de långsiktiga effekterna av insatsen. Det korta svaret från utrikesministern är nej.

Bakgrunden till att min fråga aktualiseras just nu är dels den i dag katastrofala situationen för Libyens folk, dels den nyligen publicerade brittiska parlamentsrapporten i frågan. I Storbritannien har en parlamentarisk grupp utrett bakgrund, förlopp och resultat av den brittiska insatsen i Libyenkriget 2011. Rapporten riktar mycket hård kritik mot regeringen och speciellt den dåvarande premiärministern.

Gaddafiregimen förde otvetydigt ett brutalt styre med övergrepp mot sin egen befolkning, och när upproret mot Gaddafi bröt ut besvarade regimen demonstrationerna och kraven på reformer med våld, vilket kastade landet in i ett inbördeskrig. Det ska man inte sticka under stol med.

Men den brittiska rapporten konstaterar – det här är mycket intressant när vi i dessa dagar ivrigt diskuterar desinformationskampanjer, hybridkrigföring och annat – att det inte går att styrka påståendena om de massiva övergrepp mot civilbefolkningen som lade grunden för det internationella ingripandet. Det var i mångt och mycket, och det finns ett flertal exempel, samma slags hitte-på-historier som de om massförstörelsevapen i Irak, vilka ledde till kriget som resulterade i 600 000 dödsoffer.

Resultatet i Irak känner vi till – inte bara antalet dödsoffer, utan även att det blev grogrunden för IS och den därpå följande flyktingkatastrofen.

De verkliga skälen till attacken var enligt kommissionen – och här citerar rapporten uppgifter från USA:s utrikesdepartement om president Sarkozys krigsmål – att säkra en större del av Libyens olja och att öka det franska inflytandet i Nordafrika samt andra liknande geopolitiska faktorer.

Varför ska vi då hålla på med det här nu fem år efteråt? Jo, problemet är att om vi inte lär oss av historien är vi dömda att återupprepa den. I brist på utvärdering av Afghanistaninsatsen är vi fortfarande kvar där, och trots

alla år och alla miljarder i detta krig är säkerhetsläget där sämre nu än någonsin.

I brist på analys och utvärdering även av västsidans sätt att hantera sanningen, som är ganska vårdslöst, går vi dessutom med i Nato Stratcom. Det är nästan bisarrt. Och i brist på analys och utvärdering riskerar även en feministisk utrikespolitik att i praktiken utsätta kvinnor och barn för närmast ofattbara lidanden.

Min fråga till Margot Wallström kvarstår: Varför inte ta initiativ till en oberoende utvärdering av insatsen i Libyen, kompletterad med en värdering av de långsiktiga effekterna? Allt för framtidens skull.

Anf. 15 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Jag förstår din poäng, Stig Henriksson, som är: Hur lyckat var det här egentligen politiskt? Och åstadkom man det som man ville åstadkomma med säkerhetsresolution 1973? Det är bara det att det leder fel om man tror att vi kan få svar på det genom att göra en utvärdering av vår insats som var mycket begränsad, och vi kan dessutom konstatera att den här styrkan utförde sitt uppdrag inom det givna mandatet. Det finns inte mer att undersöka, och det var en mycket specifik och begränsad uppgift som den svenska styrkan hade.

Däremot måste man naturligtvis lära av historien. Det håller jag med om. Det är otroligt viktigt att göra en politisk bedömning också utifrån dagsläget. Vad gick snett, och vad borde vi försöka åstadkomma i dagsläget?

Men kom ihåg varför man antog den här resolutionen och varför Sverige också bidrog! Situationen i Libyen var unik. För det första begick regimen våldsamma övergrepp på sin egen befolkning, och för det andra tog FN:s säkerhetsråd på sig ansvaret att skydda civilbefolkningen vars myndigheter faktiskt inte förmådde eller ville göra det. Sverige hade dessutom förmåga att bidra på ett, som det då bedömdes, meningsfullt sätt. Jag tar inte ansvar för beslutet, för det var den förra regeringen som fattade det, men deras utvärdering måste ju ha varit att man ansåg sig kunna bidra på ett meningsfullt sätt till att fullfölja FN:s beslut. Det var med ett FN-mandat, och därför ansågs det vara Sveriges plikt att göra vad vi kunde. Det var en fråga om internationell solidaritet och att upprätthålla folkrätten i världspolitiken.

Sverige var inte part i en väpnad konflikt, utan vi fullgjorde uppdraget på internationellt mandat. Vi var inte i krig, och vår interna lagstiftning om höjd beredskap kom inte heller i fråga.

Att just inrikta sig på det svenska bidraget och mena att det skulle nödvändiggöra en stor utvärdering tror jag blir lite felriktat, Stig Henriksson. Om man gör en ordentlig utvärdering av den brittiska rapporten kommer den att vara viktig, för de spelade en helt annan och mycket mer omfattande roll i allt det här. Jag menar att det framför allt är en politisk bedömning. Det är viktigt att göra den och att föra den debatten, men det här är inte riktigt instrumentet för att åstadkomma det.

Vi fortsätter gärna diskussionen om Libyen när det gäller vad man åstadkom och den svåra situation som vi fortfarande har att hantera.

Prot. 2016/17:26

10 november

Svar på
interpellationer

Anf. 16 STIG HENRIKSSON (V):

Herr talman! Den här FN-resolutionen som Vänsterpartiet stödde – dock anmälde vi en viss misstro – reglerade enbart att det skulle kunna införas en flygförbudszon och inte att slå ut Gaddafis flygvapen, störta regeringen eller sätta in markstyrkor. Då överträdde man resolutionen.

När det till exempel gäller arbetet med att slå ut Gaddafis flygvapen vet jag inte om den svenska insatsen bidrog till detta och i så fall var med och överträdde resolutionen. Jag tycker att det vore ganska bra om man kunde göra en oberoende utvärdering när nu Sverige ändå var deltagare i ett krig, för det var faktiskt vad det blev.

Vi har en utvärdering av Afghanistaninsatsen på gång. Dock är den inte särskilt oberoende, skulle jag vilja säga. Där tycker jag att inte minst det på S-kongressen beslutade kravet om en vitbok, vilket innefattar att den görs av en oberoende instans, om Afghanistaninsatsen verkligen är på sin plats.

Varför ska vi hålla på med det här då? Vi var ju där så lite; det var några JAS-plan hit eller dit. Jag tycker att det är ganska självklart, för i den här kammaren kommer det gång på gång förslag om att vi på olika sätt och på olika ställen ska vara med och hjälpa till och bomba för fred, demokrati och utveckling och jag vet inte allt.

Vi ska skicka JAS-plan till Syrien, tycker en del. Vi ska skicka JAS-plan till Irak, tycker andra. Därför vore det bra att kunna hyfsa debatten genom att göra en värdering av hur bra dessa militära insatser för att skapa fred, demokrati och utveckling har lyckats i Irak, Afghanistan och Libyen. Jag tror att det skulle vara ett slags politiskt självförsvar att göra sådana värderingar.

Jag minns mycket väl, även om jag inte satt i riksdagen då, känslan av förtvivlan som griper en när man ser vad som är på gång i ett land som Libyen eller vad som händer i Syrien.

När man har passerat en viss punkt hjälper det inte att tänka på vad man skulle ha gjort långt tidigare, utan man vill naturligtvis göra något. Men ibland är boten värre än soten, som det heter. Insatser med bombplan har med andra ord en tendens att över tid förvärra läget ännu mer. Därför menar jag att det inte finns något gott skäl till att inte försöka utvärdera insatsen som gjorts utan också resultatet av den.

Vi har sådana här debatter ganska ofta, tycker jag. Snart kommer debatten om insatserna i Afghanistan och Irak. Vi vet redan nu att det kommer att framföras förslag om att utvidga dessa och om att man ska göra mer militärt och så vidare. Det finns alltså många goda skäl för att utvärdera.

Det handlar dock även om saken i sig. När vi är inblandade i krig bör vi utvärdera vad resultatet blev för det folk som vi var där för att hjälpa.

Anf. 17 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Jag har stor sympati för många av de åsikter som Stig Henriksson framför. Det är sällan det går att bomba fram fred. Det är framför allt viktigt att vara öppen för att utvärdera en viss insats, för att se vilka misstag som har begåtts eller vad man kunde ha gjort bättre.

Vi ska komma ihåg hur situationen var då. Den påminde mycket om Syrien. Grunden för säkerhetsrådsresolutionen var behovet av att skydda

civilbefolkningen. Och det var tydligt att uppgiften var att upprätthålla en flygförbudszon.

Det finns ingenting som pekar på att den svenska, mycket begränsade, insatsen på något sätt skulle ha utförts på ett felaktigt sätt eller att den inte skulle ha gjort det som avsågs. Syftet med den militära insatsen var inte att avsätta Gaddafi – det ska vi komma ihåg – utan det var att skydda civilbefolkningen.

Den kanske allvarligaste effekten av det som skedde i Libyen är att det blev ett mycket allvarligt bakslag för hela konceptet och tanken bakom R2P, responsibility to protect. Det begreppet dödförklarades nästan efteråt. Det är viktigt att vi behåller tanken bakom det konceptet. Men det måste kanske till och med döpas om. Det var nämligen ett mycket allvarligt bakslag för hela världssamfundet.

Vi var som sagt inte en part i en väpnad konflikt. Vi gjorde det som ålades oss, och vi gjorde det på ett korrekt sätt. Det finns inga som helst antydningar om att det inte skulle ha skett på ett riktigt sätt.

Jag tycker att det blir fel ingång till en sådan här diskussion. Vi bör fortsätta den här typen av debatt, som handlar om de politiska konsekvenserna. Vi bör förstås också alltid diskutera om Sverige över huvud taget ska gå in med militära medel i någon konflikt. Jag menar att vi måste vara mycket återhållsamma med det och att vi i så fall måste veta att vi agerar på ett FN-mandat. Det ska vara tydliga uppgifter och på ett sådant sätt att vi inte återfinner vapen eller annat i orätta händer och så vidare.

Jag tror att jag och Stig Henriksson delar synen på att detta måste skötas på ett eftertänksamt sätt. Det har vi också gjort i våra beslut om pågående insatser vid kriser och konflikter. Vi kommer att fortsätta agera ansvarsfullt och eftertänksamt. Vi kommer förstås också att agera där det finns FN-mandat och folkrättslig grund.

Anf. 18 STIG HENRIKSSON (V):

Herr talman! Jag håller verkligen med om att det är viktigt att vara återhållsam och att det måste finnas ett FN-mandat eller något annat kraftigt och otvetydigt folkrättsligt stöd. I det ingår även ett slags självförsvaret, för varför skulle någon bry sig om att respektera folkrätten och FN-mandat gentemot oss om inte vi, som är liten nation, respekterar den?

Vi får inte glömma bort att stormakterna såklart lyfter fram de ädla motiven här, till exempel att man ville skydda civilbefolkningen. Men i den brittiska rapporten konstateras det att det också fanns andra motiv: geopolitiska, olja etcetera. Det tror jag inte att vi ska blunda för. Desinformationskampanjer inför krig är ingen ny företeelse. Hela Illiaden är i princip en desinformationskampanj. Och så har det fortsatt.

När det gäller det svenska deltagandet vill jag gärna hoppas och tro att det enbart handlade om att hjälpa civilbefolkningen. Det finns de som antyder att vapenindustrin gärna såg att JAS-planen skulle användas i skarpt läge, eftersom det var ett bra försäljningsargument för exporten. Jag hoppas att det inte var något som Sveriges riksdag tog någon hänsyn till.

Motiven är i alla fall ofta blandade. Och det är allvarligt när man lätt blundar för det. Vi utmålar gärna alla desinformationskampanjers moder som Ryssland. De håller förvisso på med det så mycket de orkar, även om de ofta är klumpiga. Men man är naiv gentemot den andra sidan, som gång

Prot. 2016/17:26
10 november

Svar på
interpellationer

på gång, i fallen med Irak och Libyen etcetera, för kampanjer som bygger på hitte-på-historier. Det tycker jag att vi ska vara lite mer vaksamma mot.

En bra utvärdering leder som sagt till att vi får en bättre debatt nästa gång frågan kommer upp. Jag vill därför efterlysa en sådan utvärdering, framför allt av de långsiktiga effekterna, eftersom vi ofta i den här kam-maren diskuterar om man ska bomba fram fred, demokrati och utveckling.

Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Stig Henrikssons ord borde nästan få bli de sista. Det är klart att det är ytterst sällan man kan bomba fram fred, om det ens någonsin har varit på det sättet. Det tar mycket längre tid att skapa och upprätthålla fred än det gör att starta ett krig. Vi är alltså överens om att man måste agera på ett eftertänksamt sätt.

Jag tycker att vi ska fortsätta den *här* debatten, som handlar om vad vi lärde oss av det som hände i Libyen. Vägen framåt är inte en speciell utredning om bara den svenska insatsen. Jag tror att vi måste prata om Li-byen och hela skeendet där, från säkerhetsresolutionen till hur det här ut-fördes i Libyen och vad vi har lärt oss sedan dess. Det tror jag är det bästa vi kan göra när det gäller den svåra utmaning som Libyen är.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2016/17:83 om fördröjning av regeringsbeslut

Anf. 20 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Katarina Brännström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att skynda på regeringens hantering av överklaganden från kommuner om utvidgat strandskydd.

Den 1 juli 2009 trädde av den borgerliga regeringen beslutade ändring-ar av strandskyddsreglerna i kraft. De innebar bland annat att kravet för att få ett utvidgat strandskyddsområde skärptes. Utvidgning får sedan dess endast ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syf-ten, och en utvidgning gäller efter den 31 december 2014 endast om den har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen.

I samband med att dessa ändringar trädde i kraft gavs länsstyrelserna i uppdrag att se över och fatta beslut om utvidgade strandskyddsområden i det egna länet. Enligt Naturvårdsverkets analys av resultatet av översynen har den medfört att arealerna utvidgat strandskydd har minskat för landet som helhet.

Regeringen prövar efter överklagande länsstyrelsernas beslut om ut-vidgat strandskydd. Översynen av det utvidgade strandskyddet har med-fört att regeringen på kort tid har fått in ett mycket stort antal ärenden, många i vilka såväl kommunen som ett stort antal enskilda har överklagat. Ofta kräver ärendena omfattande utredning av såväl formella som sakliga frågor, och de berör normalt flera olika allmänna och enskilda intressen. Allt detta påverkar självklart handläggningstiden.

Miljö- och energidepartementet har som mål att 75 procent av nu aktuella ärenden ska vara avgjorda inom ett år från det att de inkom till departementet. Men eftersom ärendena skiljer sig åt vad gäller komplexitet och omfattning varierar handläggningstiderna. Utgångspunkten för regeringens handläggning är dock alltid att den ska ske snabbt, effektivt och utan att rättssäkerheten eftersätts.

Anf. 21 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Jag ska be att få tacka för svaret, ministern. Fast jag fick faktiskt inte riktigt något svar på min fråga om vilka åtgärder som ministern avser att vidta för att skynda på regeringens hantering. Jag fick en beskrivning av varför det har blivit så här, men inget om hur man skulle kunna få fram snabba beslut.

Det ärende som jag har fått kännedom om handlar om en kommuns överklagande av länsstyrelsens beslut om utökning av strandskyddet till 300 meter kring en stor mängd sjöar i kommunen. Flera av dessa överklaganden gäller mark som är lämplig för byggnation av bostäder.

Länsstyrelsens beslut kom den 11 november 2014 – i morgon är det alltså precis två år sedan. Lagen säger att överklagande ska ske inom tre veckor, vilket gjordes av kommunen. Regeringen har alltså haft nästan två år på sig att ta ett beslut, men ännu har det inte fattats något.

Vi vet ju alla att det saknas kanske hundratusentals bostäder. Flest bostäder saknas i och kring våra städer som utvecklas snabbt. Regeringen har också utlovat många tusen nya bostäder under de närmaste åren. Men hur ska det gå till? I dag är det närmast rutin att olika bygg- och planärenden överklagas av olika skäl.

Det här ärendet visar att regeringen själv är den instans som fördröjer mest och längst. Så min fråga är fortfarande: Vad tänker regeringen och ministern göra för att undanröja hindren för att få fram byggande av fler bostäder?

Ministern skriver i sitt svar att departementet har som mål att tre fjärdedelar av ärendena ska vara avgjorda inom ett år, och att det ska ske snabbt och effektivt. Det är gott och väl så, men har man nått det målet? Finns det någon uppföljning av hur man har klarat av detta?

Det måste kanske till extra resurser eller någonting annat om man nu vill prioritera den här typen av ärenden. Kanske måste man överlägga med länsstyrelserna om ett annat arbetssätt.

Jag menar att svaret från ministern är både vagt och svagt. Det är inte rimligt att ärenden blir liggande i två år och längre när det finns ett skrivande behov av att bygga bostäder.

Det hade varit intressant att få veta hur många fler ärenden som ligger och väntar och hur många bostäder som inte blir byggda på grund av regeringens saktfärdighet.

Jag har kollat upp några liknande överklaganden där regeringen har fattat beslut. Det gällde främst Västra Götaland och Halland. I de fallen har regeringen upphävt länsstyrelsernas beslut om utökat strandskydd. Men vad gör då länsstyrelserna? Jo, de hävdar fortfarande att det är motiverat med ett utvidgat strandskydd i alla de kommuner som har överklagat. Först fattar länsstyrelserna tillfälliga och sedan slutliga beslut om ett utökat strandskydd – beslut som sedan kan överklagas. Det blir en alldeles orimlig rundgång. Så här kan det inte få hålla på.

Om regeringen vill kan den gå in och ändra regelverket så att bostäder kan byggas och så att hela processen kan speedas upp. Man borde kanske se över hur länsstyrelsernas miljöenheter arbetar. Ibland är det nitiska enskilda tjänstemän som trots regeringsbeslut arbetar i motsatt riktning.

Jag är väldigt intresserad av att höra hur man aktivt har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med detta som verkar helt snurrigt och som är oerhört irriterande i tider med stor bostadsbrist.

Anf. 22 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Då vill jag återigen påminna ledamoten och lyssnarna om att det beslut som det här handlar om är ett uppdrag som den förra regeringen gav till samtliga länsstyrelser att se över samtliga utvidgade strandskydd. Som bekant har vi en mycket lång kust och väldigt stora arealer som är aktuella för ett utvidgat strandskydd. Det var förväntat att det skulle leda till en mycket omfattande ärendehantering. Det hoppas jag verkligen att regeringen förstod när man fattade det beslutet.

Mellan oktober 2014 och februari 2015 inkom till Miljö- och energidepartementet 108 överklaganden som föranleddes av just den här frågan. Det ska jämföras med att det ett normalt år inkommer till denna enhet ungefär totalt 100 ärenden. Det här beslutet genererade alltså lika många överklaganden som samtliga beslut i övrigt. Men inför beslutet gjordes det på departementet en förstärkning på handläggarnivå för att man skulle kunna hantera dessa ärenden.

Hanteringen av den nya lagstiftningen har också genererat många samtal. Regeringen har en mycket aktiv dialog med den samlade kretsen länsstyrelser om vilken som är den rimliga hanteringen och hur man ska arbeta med tillämpning av lagstiftningen i enlighet med uppdragen att verka för ett ökat bostadsbyggande. Den här regeringen är mycket tydlig med att det är högt prioriterat. Vi är också väldigt tydliga med att samtliga myndigheter ska ha med det när man gör sina avvägningar och fattar beslut i handlägningsfrågor.

En försvarande omständighet är att nästan alla som överklagar begär inhibition, och då ska den hanteras först och skyndsamt. Det är ett av skälet till att vissa ärenden blir liggande länge eftersom vi alltid måste hantera inhibitionerna först. Det hade man inte förutsett, men det är en sak som fördröjer handläggningen utan att den direkt skapar någon nytta. Om man tittar bakåt är det väldigt sällan som det blir en inhibition, men frågan måste ändå prövas, och det slukar väldigt mycket tid.

Det viktiga här är dialogen mellan regeringen och länsstyrelserna, hur man hanterar frågorna samfällt och hur man gör avvägningar mellan olika intressen.

Det är komplicerade frågor, inte minst för att det rör enskilda intressen på ett sätt som verkligen påverkar äganderätten. Utifrån det stora uppdrag som den förra regeringen gav till samtliga länsstyrelser får vi nog acceptera att dessa svåra frågor behöver ta sin tid att pröva.

Anf. 23 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Jag kan förstå att det är mycket jobb och att det är många överklaganden, absolut. När vi genomförde ändringen av strandskyddet 2009 var ju lagstiftarens intention att det skulle bli enklare att bygga sjönära och att det skulle bli fler attraktiva bostäder.

Sedan har vissa tolkningar gjorts, så att det har blivit nästan tvärtom. Den här regeringen är i sin fulla frihet att själv gå in och ändra i lagen, om man har intentionen att bygga fler bostäder, gärna i sjönära områden. Det är ju inte så att den lag som stiftades 2009 är huggen i sten. Det går att ändra den.

När lagen skrevs 2009 gjorde den det möjligt att tolka den i en riktning som vi inte avsåg. Vi hade för avsikt att det skulle kunna byggas fler bostäder. Det är sorgligt att det har blivit så krångliga och långdragna överklaganden både hos länsstyrelserna och i Regeringskansliet. Det rör sig ju om ganska mastiga buntar av papper att hantera – jag vet, för jag har sett dem.

Det går inte att som regeringen bara säga att det ska byggas tusentals nya bostäder när vi har lagar som gör det möjligt genom överklaganden att hindra hela byggnads- och planprocessen. Jag tycker att regeringen borde börja där, och det var därför som jag tyckte att det var intressant att skriva den här interpellationen.

Man kan inte bara konstatera att det finns många överklaganden och att de tar väldigt lång tid. Man måste göra någonting åt det. Man måste se till att göra det enklare att bygga bostäder. Detta är ett tydligt bevis på det. Regeringen har ju all makt att göra den ändringen.

Jag vet inte heller hur regeringen tänker när man säger att man ska bygga bostäder. Det är inte bara i Stockholmsregionen som det är näst intill omöjligt och där processen kan ta uppemot fem till sju år. Det är helt orimligt. I en internationell jämförelse sägs det att Sverige har en ordning – och det är kanske i all välmening att man ska kunna överklaga – som gör det så mycket svårare att bygga.

När man är ute och reser i världen kan man ibland fråga sig hur de kan bygga på ett visst sätt, så det är bra att det finns ett skyddsverk som gör att det inte blir mycket tokigt. Men vi kanske måste se över det så att när någon är intresserad av att bygga att det går att få fram mark för byggarna att bygga på.

Anf. 24 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Först vill jag tydligt poängtera att om regeringen i dag ändrar lagstiftningen om hur man får fatta beslut om utvidgat strandskydd kommer det självklart inte att på något sätt påverka pågående rättsprocesser. Där vill jag rätta ledamoten. De processer som är igång ska hanteras korrekt och effektivt.

Det finns ett stort tryck för bostadsbyggande över hela landet. Regeringen är mycket tydlig med att vi måste få gå fram här. Det var därför som regeringen tog initiativ till breda bostadspolitiska samtal för att bland annat diskutera möjliga regelförenklingar. Tyvärr blev det inget därför att oppositionen valde att lämna samtalen. Men regeringen har ändå identifierat ett antal förenklingar som vi kommer att gå vidare med på eget initiativ.

Till skillnad från den förra regeringen har vi ändrat i överklagandereglerna och tagit bort en överklagandeinstans i plan- och byggprocessen i Sverige. Vi såg att den inte tjänade syftet med ett ökat medborgarinflytande.

Frågan är komplex. Samtidigt är samhällsplanering och strategiskt byggande ett viktigt redskap för samhället att möta de utmaningar vi står inför. Det är otroligt viktigt att med alla nya bostäder som byggs i Sverige följer en offentlig service som är genomtänkt och klok. Den ska lösa sina uppgifter, bidra till våra miljöer och skapa god livskvalitet. Här finns en avvägning att göra.

Min kollega bostadsminister Peter Eriksson är mycket aktiv med att titta på vilka regelförändringar som kan göras. Han har bland annat tagit initiativ till en översyn av arbetet med de så kallade LIS-områdena som rör strandskyddet, i syfte att verkligen stärka utvecklingen av bland annat bostadsbyggande på landsbygden.

Ingenting av detta förändrar att det nu råder en omfattande process om det utvidgade strandskyddet, som är sjösatt och är igång. Vår uppgift just nu är att hantera den korrekt och effektivt samt göra kloka avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen.

Jag vill också erkänna att syftet med översynen var att mängden utvidgade strandskydd skulle minska. Det har de gjort. Därmed är reformen arbetskraftskrävande, men den verkar ändå nå sitt syfte.

Anf. 25 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Vi kan diskutera mycket och länge skälen och så vidare. Men det är ändå lite märkligt; ett överklagande ska enligt lagen ske inom tre veckor, men det står ingenstans i lagen hur lång tid regeringen kan ta på sig, utan man har satt upp ett mål om att 75 procent av ärendena ska vara avklarade inom ett år. Så har i alla fall inte skett i det här fallet.

Jag har inte fått något svar på frågan om hur målen nås eller vilken uppföljning som sker. Ministern sa att det har skett en förstärkning av antalet tjänstemän. Det hoppas jag verkligen.

Faran är att det kan bli en KU-anmälan. En regering kan inte dröja hur länge som helst med beslut. Det blir en paradox i hela processen om lagstiftaren inte sköter sig.

Jag skulle gärna vilja se en uppföljning av hur det ser ut, om fler resurser behöver tillsättas. De ärenden som ligger måste självklart handläggas. Men vad jag menade med att regeringen kan ändra lagen är att regeringen kan göra det om man har lovat en mängd bostäder och ser att det finns många hinder på vägen för att nå fram till målet om bostäderna. Då kan regeringen göra något. Det har vi ännu inte sett något av.

Långa handläggningstider och senfärdighet är inte acceptabelt när vi väntar på att få fram ny mark och nya bostäder.

Anf. 26 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! En viktig sak för att förstå det som händer är att de överklaganden som når ända upp till Miljö- och energidepartementet är komplicerade och komplexa. De enkla ärendena löses lägre ned i systemet.

Ärendena skiljer sig mycket åt. Några av dem sticker ut genom att vara överklagade av flera olika parter, inte sällan med motsatt intention i sin överklagan, och rör flera enskilda intressen, det vill säga flera fastighetsägare. De berör i juridisk mening flera allmänna och enskilda intressen och är komplexa till sin natur. De sticker ut vad gäller handläggningsärenden.

Sedan finns en kommunikation mellan konstitutionsutskottet och Miljö- och energidepartementet om detaljerna. Det är en anledning till att jag inte vill gå in för djupt i detaljerna. Det finns en sådan kommunikation.

Självklart har arbetet stärkts, och vi gör också ytterligare förstärkningar för att hålla en tillräckligt god bemanning. Men detta är inte det enda svaret. De frågor som är komplexa innebär också mycket kommunikation i hela ärendet och mycket bred beredning i Regeringskansliet. De berör då flera departement.

Vi arbetar självklart mycket intensivt med dessa frågor. Jag har fått möjlighet att ta ett hyfsat antal av dem till beslut. Vi jobbar på – det lovar jag.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2016/17:64 om personaloptioner

Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jörgen Warborn har frågat mig dels om jag avser att hör-samma kritiken och lägga fram en proposition som möjliggör för personaloptioner i fler företag än utredningen föreslår, dels när jag kommer att lägga fram en proposition om personaloptioner.

Frågan är ställd mot bakgrund av det förslag om kvalificerade personaloptioner som Utredningen om skatteregler för incitamentsprogram lämnade i mars i år. Utredningens förslag har remissbehandlats. Utredningens förslag och remissvaren bereds inom Regeringskansliet i sedvanlig ordning. Jag vill inte föregripa den beredningen.

Anf. 28 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Tyvärr var detta inget riktigt svar på min fråga.

De kunskapsintensiva tjänsteföretagen behöver mycket bättre möjligheter att etablera sig, rekrytera och växa i Sverige. Redan i dag har Sverige många framgångsrika företag inom miljöteknik, medicinteknik och it. Det är företag som konkurrerar på en alltmer globaliserad marknad. Avgörande för att bolagen ska kunna växa är möjligheten att anställa och behålla kvalificerade nyckelpersoner.

Samtidigt är tillgången till kapital begränsad i ett företags uppstartsfas. Därför är risken stor att svårigheten att rekrytera och behålla nyckelpersoner med marknadsmässiga löner stoppar många kunskapsintensiva företag på vägen.

I flera andra länder har personaloptioner bidragit starkt till goda förutsättningar för unga innovationsdrivna företag att växa snabbt. I dag når beskattningen på personaloptioner upp till 68 procent i Sverige, vilket gör att detta inte är ett realistiskt alternativ för uppstartsföretag. Det var därför som alliansregeringen tillsatte en utredning för att se över beskattningen av personaloptioner. Utredningen är nu klar; remissberedningen likaså. Även om beredningen pågår i Regeringskansliet borde finansministern kunna ge en indikation om vartåt regeringen lutar. Det är viktigt för företagsklimatet att det blir attraktiva skatter.

Därför kvarstår mina frågor till finansministern. Jobben ska flytta till Sverige, inte från Sverige. Ser finansministern potentialen i startup- och tillväxtföretag? Kommer i så fall regeringen att förbättra företagsklimatet genom att sänka företagets skatter? Eller är det som jag misstänker, nämligen att skatt efter skatt ska höjas?

Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Vi ser i dagsläget att jobben växer till i Sverige. Svensk ekonomi går starkt framåt. Det har skapats 120 000 nya jobb sedan den här regeringen tillträdde. Det är en viktig och bra utveckling. Vi ser också att många av de nya jobben kommer i små och medelstora företag. Då är det naturligtvis viktigt att arbeta för att vi ska ha en bra beskattning av näringslivet i Sverige.

Jag välkomnar därför att den förra regeringen tillsatte utredningen om personaloptioner. Det förslag som kom in skickade regeringen på remiss, och det kom in ett stort antal remissynpunkter i augusti. I och med att det här är ett nytt förslag som skulle skapa en ganska stor förändring i nuvarande skattesystem är det viktigt att vi tar hänsyn till de remissynpunkterna.

Synpunkterna kommer från olika håll. Remissinstanser som Ekonomi- och Skatteverket, SKL och Skatteverket menar att det här är ett avsteg från neutral och likformig beskattning och att skattesystemet blir mer komplicerat. Men det kommer också kritik från andra hållet, bland annat från Svenskt Näringsliv och Företagarna som menar att man har för höga krav i det här förslaget på vilka företag som ska ge ut personaloptionerna. Det finns också synpunkter på vilka krav som ska gälla och vilka anställda som ska ha personaloptionerna.

Givet att förslaget är ett nytt inslag i det svenska skattesystemet är min bedömning att det är viktigt att vi lyssnar ordentligt på remissynpunkterna och genomför ett ordentligt beredningsarbete innan vi tar ställning i frågan.

Anf. 30 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Återigen: Jobben ska flytta *till* Sverige. Jobben ska inte flytta *från* Sverige. Då behöver vi riva ännu fler hinder för jobbskaparna.

Regeringen pratar ofta om en aktiv näringspolitik. Tyvärr verkar det handla om att aktivt suga all näring ur företagen. Det är försämringar av RUT, det är vinstbegränsningar, det är införande av kilometerskatt, det är tvångskvotering av bolagsstyrelser, det är försämringar av 3:12-reglerna, det är införande av en finansskatt och det är krångligare upphandlingsregler.

När kommer politiken som underlättar för jobbskaparna? Under tiden som regeringen försämrar företagsklimatet agerar företagen. De flyttar utomlands. Jobb försvinner.

Häromdagen presenterade fackförbundet Unionen en rapport. Det visar sig att vart fjärde företag har planer på att flytta sin verksamhet utomlands inom fem år. Vi har sett hur Findus i Bjuv och Ericsson på flera orter har valt att flytta sin verksamhet till andra länder. När företagsklimatet försämras accelererar denna utflyttning av verksamheter. Bakom varje medieklipp om varsel, nedläggning och utflyttning finns det människor av

kött och blod som förlorar sina jobb. Ska vi skapa trygghet för dem behöver vi ett företagsklimat som är mycket bättre. Det måste bli konkurrenskraftigt att driva företag i Sverige.

Delar finansministern min oro för att fler företag ska flytta eller etablera sig i andra länder? Är regeringen då beredd att agera för att göra företagsklimatet bättre? En mer konkurrenskraftig beskattning av personaloptioner är en del i detta. När tror finansministern att regeringen kan presentera en proposition i frågan om personaloptioner?

Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag vill påminna Jörgen Warborn om att vi har stark jobbtillväxt i Sverige just nu. Som jag sa i mitt förra inlägg har det skapats 120 000 nya jobb sedan den här regeringen tillträdde. Vi ser också att varslen ligger lågt – lägre än under många av de år då Jörgen Warborns parti satt i regeringsställning. Vi ser också att arbetslösheten sjunker, inte minst ungdomsarbetslösheten, som är den lägsta på 13 år.

Men självklart är det viktigt att fortsätta arbeta med att stärka företagsklimatet och det näringspolitiska arbetet i Sverige. Det har regeringen jobbat hårt med sedan första dagen då vi klev in i Regeringskansliet.

När man diskuterar med företag är det ofta tre saker de tar upp som de uppfattar som stora problem. Det första är att hitta personal med rätt kompetens, det andra är infrastrukturen och det tredje är bostäder, alltså att om man hittar personal som man vill ska flytta till orten är det svårt att hitta en bostad.

Alla de tre områdena har vi i regeringen arbetat intensivt med sedan vi klev in i Regeringskansliet. Vi arbetar med ett nytt omfattande och permanent kunskapslyft för att människor ska få den kompetens som företagen efterfrågar. Vi gör historiska investeringar i infrastruktur, både underhåll och nybyggnation, och vi har lanserat det största bostadspolitiska paketet på över 20 år. Den här regeringen bedriver alltså en väldigt aktiv politik för att stärka näringslivet i Sverige.

Därutöver har vi lagt om näringspolitiken – bland annat arbetar vi mer aktivt med det statliga riskkapitalet för att det ska användas på ett mer effektivt sätt. Vi har också via Team Sweden höjt ambitionerna vad gäller vår exportpolitik. Även här gör alltså regeringen en rad satsningar.

Vad gäller skatterna kan jag notera att Moderaterna här i talarstolen många gånger under de senaste två åren har talat om hur förskräckliga alla regeringens skattehöjningar är och hur hårt de kommer att slå mot jobb och tillväxt. Jag kan dock notera att i årets budgetmotion har Moderaterna accepterat en stor andel av de skatteförändringar som regeringen har föreslagit. Jag tror att det kommer att vara likadant med de skatteförslag vi hade i årets budget.

Anf. 32 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Finansministern nämnde remissvaren. Låt mig hänvisa till åtminstone ett av de remissvar som kommit in.

Så här skriver Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien: ”Antagandet som görs av utredningen att tillväxtbolag per definition är små och unga är felaktigt.” Man fortsätter: ”Vår syn är att gränserna för antalet anställda, balansomslutning och ålder på företaget bör höjas rejält för att fler företag skall kunna dra nytta av denna möjlighet.”

Vi i Moderaterna har i vår budgetmotion lagt fram ett förslag som omfattar fler och större företag. Vi föreslår att antalet heltidsanställda ska understiga 250 i stället för 50, som utredningen föreslår. Alltså kommer fler företag att kunna omfattas av vårt förslag. Vi föreslår vidare att bruttotillgångarna inte får överstiga 330 miljoner kronor, till skillnad från utredningen som föreslår 80 miljoner. Alltså kommer fler företag att kunna omfattas av Moderaternas förslag.

Jag hoppas att regeringen snarast kommer till riksdagen med en proposition som omfattar fler och större företag liknande det förslag som Moderaterna har lagt fram.

Slutligen, herr talman: Hela inledningen i mitt första anförande kommer direkt från en skriftlig fråga som nuvarande finansmarknadsminister Per Bolund från Miljöpartiet skrev till dåvarande finansminister Anders Borg under förra mandatperioden. Miljöpartiet var – åtminstone då – intresserat av att införa konkurrenskraftig skatt på personaloptioner. Man kan säga att Per Bolund låg på finansministern då för att denna mer generösa beskattning skulle införas.

Mot bakgrund av hur finansministern har svarat på frågorna kan man undra: Är det bara Socialdemokraterna som nu håller tillbaka införandet av bättre beskattning för små företag?

Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Vad gäller personaloptionsbeskattningen är det precis som jag har sagt: Vi bereder nu detta i Regeringskansliet. Det är viktigt för regeringen att ta ansvar och se till att man fattar rätt beslut.

På just det här förslaget har det kommit in väldigt många remissynpunkter. De har kommit från olika håll, så det finns kritik från olika håll. Därför är det viktigt att vi tar frågan på allvar. Det gjorde också Moderaterna när de satt i regeringsställning.

Om man utvidgar det här för mycket finns det risk för att det så att säga blir hål i skattesystemet och att det blir ett verktyg för skatteplanering och skatteundandragande. Det är något som det är viktigt att ta hänsyn till när man fattar det slutgiltiga beslutet om hur man ska ställa sig till de här frågorna. Det var ett ansvar som Moderaterna tog i regeringsställning och som jag hoppas att de är beredda att ta också i opposition.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2016/17:68 om svenska kommuners skatteintäkter

Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Anette Åkesson har frågat mig om utvecklingen av skatteintäkterna till kommuner och landsting samt om regeringens underlag skiljer sig från Skatteverkets.

När det gäller information om kommunalskatter och totala skatteintäkter baseras regeringens uppgifter likaväl som Skatteverkets på nationalräkenskapernas utfall. Regeringens information om skatteutfallet för kommunalskatter skiljer sig därmed inte från Skatteverkets.

Under den förra regeringen ökade de totala skatteintäkterna med i genomsnitt 2,1 procent per år medan ekonomin växte betydligt mer med i genomsnitt 3,0 procent per år. Att skatteintäkterna växte i en lägre takt än ekonomin i stort förklaras främst av de ofinansierade skattesänkningar som den förra regeringen vidtog om drygt 140 miljarder kronor.

Att intäkterna från kommunalskatterna ökade varje år förklaras till stor del av att kommunalskatten höjdes i 265 av landets 290 kommuner under perioden. I snitt höjdes den kommunala skattesatsen med 31 öre från 31,55 till 31,86 procent.

Totala skatteintäkter per capita uppvisar en svag utveckling under perioden 2006–2014. Den genomsnittliga ökningen uppgick under perioden till 1,2 procent per år. Samtidigt beräknades kommunernas verksamhetskostnader per individ för perioden öka med i genomsnitt 3,0 procent per år. Ökningen av skatteintäkter per individ var alltså mindre än den växande befolkningens behov av välfärdstjänster. Antalet anställda i offentligt finansierad välfärd, vilket inkluderar både offentliga och privata utförare, minskade även med 5 procent i förhållande till befolkningens storlek under perioden.

Många verksamheter i kommuner och landsting är ansträngda. Därför gör regeringen den största enskilda förstärkningen av statsbidragen till kommunerna någonsin för att utveckla välfärdens verksamheter. Det permanenta tillskottet på 10 miljarder kronor ger tillsammans med övriga välfärdssatsningar kommuner och landsting möjlighet att anställa fler personer.

Anf. 35 ANETTE ÅKESSON (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka finansministern för ett intressant svar. Det var visserligen inte komplett, men det är något att utgå från. Till en början kan jag konstatera att finansministern mellan raderna bekräftar att det inte finns något motsatsförhållande mellan sänkta skatter och prioritering av välfärden och att statsministern hade fel i bland annat partiledardebatten. Alliansens politik fungerar: Skatteintäkterna ökade under Alliansens tid.

Förstärkningen av statsbidragen till kommuner och landsting var nödvändig, inte minst på grund av de ökade kostnader som invandringen medför för kommunerna. Finansministern glömde dock att tala om att en stor del av denna förstärkning äts upp av ökade sjuktal och regeringens beslut om bland annat ökade kostnader för att anställa äldre och unga. Det är alltså inte säkert att pengarna kommer att gå till det vi betecknar som välfärd: skola, vård och omsorg.

Sedan måste jag ändå in och gräva lite i detaljerna. Nationalräkenskaperna har underlaget för skatteintäkterna, men vad gäller antalet anställda i den offentligt finansierade välfärden måste finansministern ha fått uppgiften någon annanstans ifrån. Dessutom undrar jag om det inte saknas en mening i svaret.

Uppgiften oroar mig, för den stämmer inte överens med de uppgifter jag har, i detta fall från Sveriges Kommuner och Landstings rapport *Köp av verksamhet 2014*. Jag ifrågasätter därför uppgiften att antalet anställda i offentligt finansierad välfärd ska ha minskat med 5 procent. Kanske hänger det ihop med terminologin; det får finansministern snart förklara. Tittar man på den faktiska utvecklingen av antalet sysselsatta i vård, skola

och omsorg – alltså både i kommuner och landsting samt i privat sektor – ser man att antalet ökade från 1 160 000 år 2007 till 1 230 000 år 2013, enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken från SCB.

Även med hänsyn tagen till invånarantalet ökade antalet anställda inom vård, skola och omsorg från 12,65 procent till 12,75 procent. Ökningen av antalet sysselsatta i den privata sektorn var stabil 2007–2013, medan antalet minskade i offentlig sektor fram till 2012 för att därefter öka svagt. Totalt sett arbetar fortfarande flest i den offentliga sektorn. Ungefär en femtedel av de sysselsatta inom välfärden arbetar för en privat arbetsgivare.

I SKL:s rapport gör man en djupare analys av år 2013, där man även låter de personliga assistenterna ingå. De flesta är väl överens om att deras arbete hör till välfärden, men enligt normal statistik finansieras de via Försäkringskassan, vilket har uppmärksammats de senaste veckorna. De ingår därför inte. År 2013 arbetade 225 000 personer i privata företag inom den offentligt finansierade välfärden.

Jag undrar därför varifrån finansministern har fått uppgiften, som enligt de uppgifter jag har redovisat är fel, att antalet anställda i den offentligt finansierade välfärden ska ha minskat – vilket saknas men antyds i svaret – respektive minskat i förhållande till befolkningens storlek.

Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Anette Åkesson driver som så många gånger förr tesen att sänkta skatter leder till bättre välfärd. Det är något lite George Orwellskt över det hela. Jag tror att de flesta förstår att när man sänker skatten minskar skatteintäkterna. Det är klart att det finns en idé med Lafferkurvan, som de allra mest högerextrema republikanerna ibland hänvisar till. Man tror att sänkta skatter också ska leda till högre intäkter.

Med högerextrema menar jag alltså att man står långt till höger, inte att man har högerextrema, rasistiska åsikter. Det är inte det jag menar utan att man står extremt långt till höger i det republikanska partiet; jag såg en reaktion i kammaren. Det är viktigt att påpeka: Jag hänvisar inte till några högerextrema åsikter utan har respekt för Anette Åkessons syn på demokrati.

Däremot delar jag inte hennes uppfattning, och jag tror att de flesta som tittar och lyssnar också förstår att när man sänker skatten minskar naturligtvis intäkterna. De ökade skatteintäkterna i kommunerna har sin grund i att man tvingades höja kommunalskatten. Det var den moderatledda regeringens politik: Skatterna sänktes på statlig nivå, och statsfinanserna urgröptes. Samtidigt som behoven i kommunerna ökade skedde inte den ökning av statsbidragen som behövdes för deras verksamheter. I stället höjdes kommunalskatten, så det blev till viss del en skatteväxling från statlig inkomstskatt till höjd kommunalskatt.

Anf. 37 ANETTE ÅKESSON (M):

Herr talman! Finansministern och jag har haft liknande debatter tidigare, men när man pekar på fakta hamnar vi ändå någon annanstans. De 10 miljarder i statsbidrag som regeringen nu kommer att överföra till kommunerna ska dessutom gå till väldigt många olika saker.

Kommuner och landsting står inför stora utmaningar framöver, på grund av invandringen som vi var inne på men framför allt på grund av en åldrande befolkning. Det senare påverkar på flera sätt: Färre arbetande ska försörja allt fler, och fler kommer att behöva nyttja välfärdstjänsterna samtidigt som personalförsörjningen inom vården, skolan och omsorgen inte är säkrad.

Därför är det av stor vikt att vi politiskt arbetar för att resurserna till kommunerna och landstingen säkras. Det gör de genom skatteintäkter. Dagens kommunala skattebaser är huvudsakligen inkomstskatter som genereras av att människor arbetar. Hur det ser ut i framtiden vet vi inte riktigt. Det finns signaler om att digitaliseringen och automatiseringen hotar många jobb framöver, men om vi utgår från dagens situation handlar välfärdens finansiering i Sverige rent krasst om att antalet arbetade timmar måste öka. Då gäller det att vi politiskt fokuserar på hur det ska gå till.

Vi ska ju i olika partier skilja oss åt när det gäller hur vi vill lösa utmaningarna. Moderaterna och Alliansen förespråkar arbetslinjen; vi vill att kakan som fördelas ska bli större. Socialdemokraterna och övriga vänsterpartier lägger större fokus vid själva fördelningen. Enligt mitt sätt att se det är det olyckligt, men det är ju ert ansvar.

Däremot behöver vi vara överens om faktauppgifter och om att motståndarsidan, även om vi inte tror på varandras politiska förslag, rent faktiskt handlar i god tro: att varje regering agerar på det sätt man tror blir bäst för Sverige.

Under allianstiden ökade skatteintäkterna för kommuner och landsting varje år, med ett kort avbräck för staten i anslutning till finanskrisen. Det är fakta. Varje år under alliansregeringen ökade således både resurserna till välfärden och antalet anställda, visserligen inte i kommunerna eller landstingen men i den offentligt finansierade välfärden. Att bnp växte ännu mer än skatteintäkterna är också fakta och kan vara intressant att diskutera i ett annat sammanhang, liksom även att kommunernas kostnader per invånare ökade mer än skatteintäkterna. Det gör dock inte statsministerns utsagor korrekta.

Sammanfattningsvis ökade alltså skatteintäkterna i kommuner och landsting under allianstiden, både i absoluta tal och i förhållande till befolkningen. Likaså ökade antalet anställda inom den skattefinansierade välfärden, både i absoluta tal och i förhållande till befolkningen. Alliansens reformer innebar alltså att Alliansen prioriterade välfärden.

Den nuvarande regeringen har tyvärr valt att inte bibehålla alla alliansreformer, vilket jag tror kommer att innebära att Sverige inte kommer att gå så bra som det skulle kunna göra. Men den nuvarande regeringen borde åtminstone vara hederlig nog att erkänna ovannämnda fakta, alternativt att inte komma med osanna påståenden om motsatsen.

Anf. 38 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Självklart ökar skatteintäkterna när skatten höjs i kommunerna. Att kommunalskatten ökade under de borgerliga åren berodde till stor del på att man höjde kommunalskatterna.

Det är självklart så att när ekonomin växer – när vi blir fler invånare – ökar skatteintäkterna till viss del. Men vill man upprätthålla en bra kvalitet i välfärden behöver naturligtvis skatteintäkterna växa mer i takt med bnp än vad de gjorde under den moderatledda regeringen. Framför allt ska det

Prot. 2016/17:26
10 november

Svar på
interpellationer

kanske inte ske bara genom kommunalskattehöjningar eller i stor utsträckning genom kommunalskattehöjningar.

Siffran för antalet anställda i offentligt finansierad välfärd är från Finansdepartementets beräkningar. De visar att antalet anställda minskade med 5 procent i förhållande till befolkningens storlek. Samtidigt visar det sig att behoven under den här perioden ökade. Ålderssammansättningen i befolkningen var nämligen på ett sådant sätt att behoven ökade. Man skulle alltså ha behövt betydligt mer skatteintäkter än vad man fick.

Detta tror jag ligger i linje med hur de flesta uppfattade verksamheten under dessa år. Man ser dagispersonal, skolpersonal och personal på äldreomsorgen som sliter hårt för att kunna upprätthålla kvaliteten. De skulle behöva fler arbetskamrater. Därför har vi i den här regeringen sedan vi tog över regeringsmakten satsat på kommuner och landsting. Det är särskilt riktade stöd till skolan på hela 10 miljarder. Det är riktat stöd till äldreomsorgen på 2 miljarder. Och nu i den senaste budgeten är det ett särskilt riktat stöd i de generella statsbidragen på hela 10 miljarder.

Det är naturligtvis tråkigt att se att Moderaterna i sin budgetmotion inte lever upp till den samlade satsning som vi gör på kommunerna.

Anf. 39 ANETTE ÅKESSON (M):

Herr talman! Att det var 360 000 fler i jobb gjorde att de kommunala skatteintäkterna ökade. Det var 360 000 fler i jobb trots finanskris och lågkonjunktur.

Sedan måste jag säga att det är en förvånansvärt stor skillnad mellan de siffror som Finansdepartementet har och de andra, så detta kommer man att behöva gräva djupare i – jag ser att finansministern nickar; det är positivt.

Allt fler personer och en allt större del av de sysselsatta i Sverige arbetar inom den offentligt finansierade välfärden, mycket tack vare att allt fler av de sysselsatta arbetar i privata välfärdsföretag. Det kanske regeringen också borde fundera på, med tanke på den utredning om vinster i välfärden som lades fram i veckan. Det är en utredning som skrämmer av många olika skäl, inte bara för att anställda riskerar jobben och att kunder, brukare, elever och patienter i dessa företag drabbas utan kanske framför allt för att den innebär att effektivitet inte ska premieras. Det ska straffa sig att leverera samma eller bättre kvalitet om det samtidigt innebär lägre kostnad. I ett läge med utmaningar inför hur vi ska klara finansieringen av framtidens välfärd är det extremt olyckligt.

Vi har under veckan sett resultatet av ett val efter en ovanligt smutsig valkampanj. Själv uppmärksammade jag ordet faktaresistent, som använts för att beskriva hur särskilt den ena kandidaten mer eller mindre varsamt hanterade fakta. Det är min förhoppning att vi i Sverige ska slippa den utvecklingen. Jag hoppas att vi kan vara utan statsråd som inte bara politiskt vinklar budskap – det hör i viss grad till våra roller som politiker – utan också medvetet hävdar osanningar.

Jag kan konstatera: Under Alliansens tid ökade både skatteintäkterna till välfärden och antalet sysselsatta som utförde det arbetet. Det betyder att alliansregeringen prioriterade välfärden.

Med detta vill jag tacka finansministern för debatten.

Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Apropå faktaresistens: Anette Åkesson ifrågasätter att Moderaternas mycket omfattande skattesänkningar under de förra mandatperioderna gick ut över välfärden. Men tyvärr är det så: Sänker man skatten minskar naturligtvis möjligheten att investera i vårt gemensamma samhällsbygge. Då försvinner resurser till vården, skolan och omsorgen. Man urholkar den svenska modellen.

Den moderatledda regeringen valde konsekvent att sänka skatten framför att investera i välfärden. Ni sänkte skatten med 140 miljarder kronor. Det var så ni prioriterade under åtta år vid makten. Vi har sett resultatet av politiken: skyhögt arbetslöshet och försämrad välfärd.

När ni sänkte skatten tog ni inte bara resurser från välfärden här och nu. Ni grävde också stora hål i statsfinanserna. Ni lämnade efter er stora budgetunderskott som minskar framtida generationers möjlighet att investera. Ni lämnade efter er en skuld som kommande generationer kommer att få betala. Dessutom införde ni en pensionärsskatt som gör att pensionärer får betala högre skatt än de som arbetar. Man tar från dem som har byggt Sverige starkt.

Den största satsningen Moderaterna gör i den här budgeten är på ett ytterligare jobbskatteavdrag, på 9 miljarder kronor. Den största satsningen regeringen gör är på 10 miljarder till välfärden. Vår uppfattning är att det inte är ytterligare jobbskatteavdrag som kommer att bygga Sverige starkt. Vi behöver fler anställda i vården, i skolan och i omsorgen för att på så sätt stärka den svenska modellen och bygga Sverige starkt för framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.45 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 10 Frågestund

Frågestund

Anf. 41 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av finansminister Magdalena Andersson, utrikesminister Margot Wallström, statsrådet Sven-Erik Bucht och kulturminister Alice Bah Kuhnke.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Finansminister Magdalena Andersson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Anf. 42 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Min fråga går till finansministern.

Regeringen bär ett ansvar för den utredning som presenterades förra veckan om de så kallade 3:12-reglerna. Den föreslår kraftigt höjda skatter på Sveriges jobbskapare, de små och medelstora företag som skapar fyra av fem nya jobb. Vår framtida välfärd bygger på just de jobben. Vår framtida välfärd, vår trygghet, vår skola och vår förskola bygger på att jobben växer till.

Varför vill regeringen straffa jobbskaparna genom att höja skatten för dem med 5 miljarder?

Anf. 43 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Just nu skapas väldigt många jobb i Sverige. 120 000 nya jobb har skapats sedan regeringen tillträdde. Det är viktigt och en framgång för regeringens politik.

Regeringen fick, precis som Maria Malmer Stenergard sa, ett betänkande förra veckan när det gäller beskattningen av så kallade 3:12-företag. I utredningen föreslås ett antal skärpningar i beskattningar men också en del lättnader i beskattningen vad gäller de begränsningsregler som finns i dag och som inte är särskilt uppskattade av näringslivet.

Vi kommer nu att skicka de här förslagen på remiss. Vi kommer naturligtvis att titta på och noggrant analysera remissinstansernas synpunkter och därefter återkomma till riksdagen med förslag.

Anf. 44 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Tack, finansministern, för svaret! Det är ju inte lättnaderna som alla de företagare som med stor oro har hört av sig till mig under den senaste veckan har pekat på, utan det är de 5 miljarderna i skattehöjningar som de har pekat på.

Utredningen har agerat helt i enlighet med de tilläggsdirektiv som regeringen lade när den tillträdde, det vill säga: Höj skatten!

Vår framtida trygghet grundläggs av människor i arbete och en ansvarsfull politik. Straffa inte dem som skapar jobben!

Anf. 45 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag noterar att jag har hört Moderaterna säga liknande saker väldigt många gånger under de senaste två åren, att regeringens skatteförändringar kommer att undergräva möjligheterna till jobb och företagande i Sverige.

Därför blev jag lite förvånad när jag läste Moderaternas budgetmotion i år. Där visade det sig att ni faktiskt har accepterat i princip alla de skattehöjningar som regeringen har föreslagit och som ni ägnat timme ut och timme in i denna talarstol till att tala om hur dåliga de är. Nu tycker ni att det är jättebra politik. Det kommer ni väl att tycka om det här också så småningom.

(Applåder)

Anf. 46 LAILA NARAGHI (S):

Herr talman! Min fråga är till kultur- och demokratiminister Bah Kuhnke.

Dagens medielandskap står inför stora utmaningar. Därför var det bra att regeringen tillsatte Medieutredningen som nu presenterats.

Två av utmaningarna som vi måste bemöta är för det första behovet av lokal medienärvaro. Det krävs för att vi som medborgare ska kunna följa och påverka vad som händer omkring oss. När detta saknas ökar ofta distansen mellan politiker och medborgare. Apatin tilltar, och det som följer är ofta en sörja där rykten och hat lätt frodas.

För det andra krävs publicistisk mångfald. Verkligheten, eller sanningen, är flerhövdad och måste få vara det. Det berikar vårt land. När denna mångfald dör eller försvinner förtvinar till slut det Sverige som vi älskar och känner.

Sverige behöver mer lokaljournalistik, inte mindre. Vi behöver journalister som granskar det vi makthavare gör, följer nyhetsrapporteringen och följer de pressetiska reglerna.

Min fråga är: Hur anser ministern att dessa grundläggande värden, alltså publicistisk mångfald och lokal medienärvaro, kan stärkas?

Anf. 47 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNIKE (MP):

Herr talman! Tack för frågan om hur vi ska säkra den publicistiska mångfalden och säkra den lokala journalistiken! Det är två av de centrala frågorna i Medieutredningen som regeringen tog emot för några dagar sedan. Utredaren Annette Novaks uppdrag handlade, enkelt uttryckt, just om detta: Hur säkerställer vi att den lokala journalistiken och journalistiken i stort kan bära upp sitt demokratibärande uppdrag?

Vi har under de senaste åren sett hur tusentals journalister har lämnat yrket och hur medierna, inte minst papperstidningarna, får allt svårare att klara sig. Man avvecklar kultursidor och hela kulturbilagor, och hela tidningar läggs ned.

De förslag som vi har fått, och som vi just nu läser på departementet, ser vi så här långt är förslag som kommer att kunna skapa bättre förutsättningar för den lokala journalistiken och för mångfalden.

Anf. 48 LAILA NARAGHI (S):

Herr talman! Det låter väldigt lovande. Vi ser fram emot dessa samtal med regeringen om hur detta kan hanteras, för det är oerhört viktigt att, förutom den lokala journalistiken, verkligen värna den publicistiska mångfalden runt om i landet.

Anf. 49 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNIKE (MP):

Herr talman! Ja, och det kommer att bli en grannlaga uppgift. Jag hoppas att många här i Sveriges riksdag, alla partier, är beredda på de tuffa diskussioner vi behöver ta.

Det presstöd som i dag finns utvecklades på 1970-talet. Den digitala konkurrensen var inte så stor då. Inte heller fanns Facebook och Google som verkligen har ätit sig in i och tagit hela annonsmarknaden, vilket är en av de större orsakerna till att branschen har så svårt att få ekonomin att gå ihop.

Sveriges arbete för mänskliga rättigheter i Filippinerna

Anf. 50 SOFIA DAMM (KD):

Herr talman! Min fråga till utrikesminister Margot Wallström rör en nyvald president. Det är en president som inte bara agerar oerhört provocerande och populistiskt utan också har gjort en hel rad högst kontroversiella uttalanden – en president som sedan sitt tillträde i somras har tagit död på flera tusen personer. Tydligt är att president Duterte inte skyr några som helst medel i kriget mot narkotikan. Här är det högst rimligt att tala om ett användande av utomrättsliga avrättningar.

I denna kontext öppnade Sverige i förrgår en ambassad i Manilla. Samtidigt etablerade en svensk försvarskoncern ett kontor i Filippinerna. Vid invigningen lyfte näringsminister Damberg dock inte bara fram enbart samarbete kring företagande utan också när det gäller jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Hur avser regeringen att prioritera arbetet med mänskliga rättigheter och rättssäkerhet i ett land där en nyvald, oberäknelig president inte tycks sky några som helst medel och där Sverige nu har mycket stora kommersiella intressen?

Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Tack för frågan! Sverige har i dag beskickningar i 93 länder. Filippinerna är med 100 miljoner invånare det största landet där Sverige sedan länge har saknat representation. Därför var det med glädje som vi återigen kunde öppna en ambassad i Filippinerna. Därigenom ges vi möjlighet att bredda kontakten med hela samhället. Dessutom är Filippinerna en viktig exportmarknad.

Genom att vi är på plats kan vi bättre följa utvecklingen. Vi kan engagera oss på ett helt annat sätt och, som vi gör på väldigt många håll i världen, förstås också bevaka situationen vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter.

Anf. 52 SOFIA DAMM (KD):

Herr talman! Tack, utrikesministern, för svaret! Internationella relationer är centralt, för Filippinerna är ett oerhört viktigt land. Det är absolut inte fel att vi ökar vår närvaro – tvärtom. Det jag säger är att de öppningar som nu tycks finnas kring samarbete i Filippinerna ännu en gång kommer att ställa en utrikespolitik som säger sig vara feministisk inför väldigt svåra avvägningar. Därför vill jag veta hur regeringen prioriterar i det nya samarbetet.

Anf. 53 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! I denna fråga måste vi framför allt verka genom EU. Jag beklagar att det har tagit så lång tid för EU-länderna att få en gemensam

hållning. Jag förväntar mig att vi mycket snart ska komma till en gemensam position där vi tydligt kan markera vad det gäller mänskliga rättigheter, utomrättsliga avrättningar och allt det som vi har sett ske i Filippinerna. Vi driver på för att så ska ske, för vi får mycket större kraft om vi agerar gemensamt.

Prot. 2016/17:26

10 november

Frågestund

Bioekonomin och skogsbruket

Anf. 54 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Min fråga går till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht.

Regeringen fortsätter att ge sig på en av landets mest hållbara branscher: skogsbruket.

I regeringens höstbudget för utgiftsområde 17 Kultur, medier med mera står det följande på s. 45: "Alla sektorer som nyttjar mark och vatten ska ta hänsyn till friluftslivets värden som en del av ett hållbart nyttjande."

Det står också: "Regeringen vill stärka allmänhetens delaktighet i naturvårdsarbetet, bl.a. genom tillgång till miljöinformation, deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning."

Min fråga är: Ser inte landsbygdsministern en konflikt mellan att bland andra han och statsministern har hållit fina tal om bioekonomins möjligheter och att andra delar av regeringen och myndigheter underställda regeringen verkar ha fullt upp med att underminera brukande- och äganderätten för skogsbruket?

Anf. 55 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Skogen är en stor tillgång för Sverige. Vi är ett av de länder i Europa som har mest skog. Regeringen jobbar med skogsbruket på ett framsynt sätt, bland annat i det nationella skogsprogrammet.

Frågeställaren hänvisar till en text som finns i budgetpropositionen för 2017 och även i budgetpropositionen för 2016. Det är en allmän text som också anknyter till en internationell FN-konvention som Sverige anslöt sig till i början av 2000-talet. Det har egentligen inget att göra med den utredning som man nu gör om skogsvårdslagen.

Anf. 56 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Oavsett vad landsbygdsministern säger här i talarstolen kan man fråga sig om regeringen har en gemensam linje eller inte.

Regeringen fortsätter att trampa på den inslagna vägen med en rad landsbygdsfientliga beslut och med det som för skogsägarna verkar vara en långsam kollektivisering av det enskilda skogsägandet och en underminering av brukanderätten. Man skulle kunna kalla det för en modern form av baggböleri eller miljöböleri.

I detta fall handlar det om just allmänhetens nyttjande av privata skogsägares enskilda egendom.

Anf. 57 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Skogen har två jämställda mål: miljö och produktion. Dessa mål värnar regeringen. Vi jobbar också med dessa jämställda mål i det nationella skogsprogrammet.

Det handlar också om att ta fram nya produkter från skogen, vilket vi har all möjlighet till i Sverige. I regeringens strategi ingår att vi ska bli det första landet i världen utan fossila bränslen, och skogen är av enorm betydelse för att vi ska nå det målet.

Sveriges samarbete med USA

Anf. 58 CHRISTER NYLANDER (L):

Herr talman! USA:s väljare har gjort sitt val. Många av oss hade säkert velat se ett annat utfall, men valet är gjort och ska respekteras.

Framför oss har vi en period då vallöften ska konkretiseras och uttalanden som gjorts under valperioden formuleras i reformförslag. Det är särskilt viktigt för Sverige att följa denna utveckling noga, för USA är mycket viktigt för Sverige. Det handlar om handel, företag, konsumenter och jobb. Det handlar om välbefinnande och klimat samt om säkerhet, både globalt och i Östersjöområdet där Rysslands agerande den senaste tiden har ökat spänningarna.

Min fråga till utrikesministern är inte konfrontatorisk utan snarare konstruktiv. Vad avser regeringen att göra för att upprätthålla samarbete och dialog i de frågor där Sverige och USA har starka gemensamma intressen både globalt och vad gäller säkerhet och stabilitet i Östersjöområdet och vårt närområde?

Anf. 59 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Det är klart att vi är förberedda för utgången av detta val. Vi har funderat över vad som händer om den ena eller den andra kandidaten vinner.

Vi är i den situationen att vi har haft ett alldeles utmärkt och nära samarbete med USA under lång tid, och detta samarbete har fördjupats. Vi har sett ett stort intresse för den nordiska modellen.

Vi signalerar fortfarande att vi vill samarbeta med USA. Vi kommer att göra det i säkerhetsrådet, och vi kommer att göra det bilateralt och i alla multilaterala forum.

Vi följer noga utvecklingen. Även om vi är oroade är det först när det omsätts i praktisk handling och praktisk politik som Trump prövas som president.

Vi försöker också att påverka så tidigt som möjligt genom att framföra våra åsikter och ståndpunkter på ett konstruktivt sätt. Det är vi just nu i full färd med att göra.

Anf. 60 CHRISTER NYLANDER (L):

Herr talman! Jag tackar för svaret och välkomnar att regeringen avser att ta en tidig kontakt med den nya administrationen när den tillträder.

Jag välkomnar också att utrikesministern i sina kommentarer särskilt har lyft fram situationen vad gäller säkerhet och trygghet i Östersjöområdet och vårt närområde.

I regeringens förklaringen, som statsministern läste upp i kammaren i september, sas det att den transatlantiska länken, det vill säga kontakten mellan Sverige, Europa och USA, skulle stärkas.

Min fråga är därför: Kan utrikesministern konkretisera hur denna transatlantiska länk ska prioriteras framöver?

Prot. 2016/17:26
10 november

Frågestund

Anf. 61 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Det är via våra diplomatiska och politiska kontakter vi kan göra detta och genom att tidigt signalera att vi önskar hålla fast vid de avtal vi har skrivit med USA om bland annat försvarssamarbete. Vi önskar förstås också att via säkerhetsrådet se till att dessa frågor förblir i fokus.

Ännu återstår det att se vilka personer vi kommer att kunna ha kontakt med. Det är långt ifrån klart vilka som kommer att ta över viktiga uppgifter i Trumps administration.

Detta är dock vad vi kan göra för dagen.

Insatser för att motverka polarisering

Anf. 62 EMMA HULT (MP):

Herr talman! Min fråga handlar också om valet och valresultatet i USA eller snarare om efterspelet. Den är riktad till kultur- och demokratiministern.

Gårdagens resultat har säkert påverkat oss alla på ett eller annat sätt. Det handlar inte bara om vallöftena utan om det som valrörelsen och efterspelet medför. Det har skett en polarisering i det amerikanska samhället som gör mig och många andra oroliga. Jag är också orolig för att detta skulle kunna spilla över på Sverige och resten av världen.

Hur ser ministern och regeringen på detta? Hur ska vi motverka en sådan här polarisering i samhället och i stället jobba tillsammans?

Anf. 63 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan.

Jag tror att många av oss har ställt sig denna fråga under en längre tid, inte minst på grund allt det hat som det gavs uttryck för i valkampanjen och nivån på debatten.

Det är uppenbart att vi sedan länge har behövt arbeta ihop vårt land. Därför har statsministern från dag ett varit tydlig med att vi arbetar med ett samhällsbygge. Vi investerar massor med politik och mängder av miljarder för ett Sverige som håller ihop. Här spelar mediepolitiken en stor roll, och den lokala journalistiken är självklar.

Vi behöver också säkerställa att människor känner tillit till våra system, till våra myndigheter, till sina kommuner och ledningar och till förvaltningen i stort. Det betyder att allt det vi gör i regeringen, till exempel Ardalan Shekarabis arbete i fråga om det offentliga och hur vi strategiskt och tydligt arbetar med att flytta ut myndigheter, är viktigt.

Anf. 64 EMMA HULT (MP):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

Regeringen driver ett samhällsbygge för ett Sverige som håller ihop. Vilken roll ser du att du har i detta samhällsbygge? Du nämnde lokal journalistik, men vilken roll har du som demokratiminister för att se till att Sverige håller ihop?

Anf. 65 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNIKE (MP):

Herr talman! Demokratipolitiken är central i detta arbete, och det syns i de budgetpropositioner som har presenterats och som vi kommer att presentera.

Mellanvalspolitiken handlar om att skapa mötesplatser. Vi investerar i det civila samhället på ett sätt som ingen regering har gjort på länge i vårt land. Människor ska kunna mötas och förenas. Man ska till exempel kunna få en plats i ett rum att arbeta från.

Detta har det civila samhällets organisation lyft fram som ett av de största problemen, men nu ökar vi möjligheterna genom det stora budgettillskottet på 20 miljoner till Boverket. Det kommer att ge plats till många.

Proposition om vildsvin och viltutfodring

Anf. 66 ÅSA COENRAADS (M):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Sven-Erik Bucht. Den handlar om den proposition om vildsvin och viltutfodring som statsrådet nyligen överlämnade till riksdagen. Propositionen kommer från alliansregeringens tillsatta jaktlagsutredning och belyser de problem som finns i Sverige i dag med okontrollerad utfodring, vilket framför allt sker i södra Sverige.

Lantbruket, villaägare och kommuner drabbas alla av vildsvinens framfart, men utfodringen är inte det enda problemet när det gäller en okontrollerad stam. Det skjuts också för få vildsvin.

Tyvär var propositionen så hastigt ihopskriven att majoriteten i den här kammaren valde att skicka tillbaka den till ministern för att man skulle göra om och göra rätt. Problemen med vildsvinen kvarstår dock, och jag undrar: När har ministern för avsikt att komma tillbaka till kammaren med en ny proposition?

Anf. 67 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Utfodring av vilt, främst vildsvin och hjort, har blivit allt vanligare i vårt land och är ett växande problem. Det skapar stora problem, inte minst för svenskt jordbruk, som tappar oerhört mycket pengar på grund av att det sker.

Det handlar också om en utfodring som inte sker på ett korrekt sätt och som skapar trafikskador. Det var mycket synd att Alliansen tillsammans med Sverigedemokraterna avsåg propositionen, för med den hade man verkligen kunnat ta tag i problemen och få bort den utfodring som inte är bra för lantbruket och heller inte för skogsbruket.

Det handlar inte om något totalförbud. Nu har vi ett tillkännagivande från Alliansen och Sverigedemokraterna. Vi tittar på det och bereder ärendet.

(Applåder)

Anf. 68 ÅSA COENRAADS (M):

Herr talman! Det är bra att ministern har för avsikt att komma tillbaka till kammaren, men jag blir lite orolig när han inte kan ge något besked om

när det kommer att ske. Vi vet sedan tidigare att ministern och hans regering har en tendens att dra ut på saker och ting så att de aldrig kommer till beslut här i kammaren.

Vi fattar inte beslut i den här kammaren som inte är fullständiga och bra beredda. Den proposition som lämnades var inte tillräcklig, och därför valde en majoritet i Sveriges riksdag att skicka tillbaka den till ministern för att man skulle göra om och göra rätt.

Vi måste skilja på utfodring och åtling, och det gör man inte i dag. Därför ställer jag frågan igen: När avser ministern att komma tillbaka?

Anf. 69 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Det som nu sker genom tillkännagivandet är att det blir stora negativa konsekvenser för vårt lantbruk och vår livsmedelsproduktion.

Den borgerliga reservation som finns saknar helt konsekvensanalys. Detta går inte att genomföra med mindre än att man gör en mycket omfattande komplettering. Regeringen kommer nu att överväga hur tillkännagivandet ska hanteras.

Beskattning av den finansiella sektorn

Anf. 70 MARIA STRÖMKVIST (S):

Herr talman! Min fråga går till finansminister Magdalena Andersson.

I veckan har det lagts fram ett förslag om att lösa den underbeskattning av den finansiella sektorn som finns eftersom dess verksamhet är moms-befriad.

De fyra storbankerna Handelsbanken, SEB, Nordea och Swedbank fick stora skattefördelar då bolagsskatten sänktes i två omgångar av tidigare borgerliga regeringar. Enkelt uttryckt kan man säga att Anders Borg tog pengarna från våra gamla och barn och gav dem till bankernas aktieägare.

Nu vill regeringen återföra pengar från bankerna till barnen, och det är naturligtvis bra. Min fråga är dock: Kan reformen göras mer träffsäker och proportionerlig genom att den riktas mer mot storbankerna så att lokala sparbanker som inte har samma vinstmarginaler kan få ett bättre utfall?

Anf. 71 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Vi ser, precis som Maria Strömkvist påpekade, att storbankerna gör väldigt stora vinster i dagsläget – 80 miljarder kronor. Min företrädare skällde ofta på bankerna. Jag försöker i stället beskatta dem.

Vi tillsatte utredningen för att få fram ett förslag om hur man kan minska den skattefördel som finanssektorn har i dag på grund av att den inte betalar moms. Nu har vi precis fått förslaget, och vi kommer att skicka ut det på remiss. Sedan kommer vi att läsa igenom remissvaren och noggrant analysera förslaget och se vilka modifieringar som eventuellt behöver göras innan ett förslag kan läggas fram för riksdagen.

Anf. 72 MARIA STRÖMKVIST (S):

Herr talman! Tack för svaret!

Det är bra att remissinstanserna får säga sitt. Kan man tänka sig även andra åtgärder mot storbankerna, till exempel ytterligare begränsningar av deras bonussystem?

Anf. 73 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Utöver det förslag som nu har lagts på regeringens bord har vi i budgetpropositionen också föreslagit en hårdare beskattning av bankerna via det något krångliga begreppet efterställda lån. Där höjer vi skatterna för bankerna.

Vi tycker att det är viktigt att bankerna får möjlighet att bidra lite mer till välfärden. Vi tycker att det behövs lite mindre pengar hos bankerna och lite mer pengar hos barnen.

(Applåder)

Ansvar för skogsfrågorna

Anf. 74 PER ÅSLING (C):

Herr talman! Jag vänder mig till landsbygdsminister Bucht.

I årets budgetproposition behandlas skogsfrågorna under flera utgiftsområden, även under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Det är med viss förvåning jag läser att regeringen har en tydlig skrivning när det gäller svenskt skogsbruk. Skrivningen innebär att regeringen anser att alla ska ha rätt att överklaga en enkel avverkningsanmälan för varje enskild brukare, vilket slår hårt mot skogsägare och det svenska skogsbrukets framtid.

Det är viktigt att det finns ett regelverk som både regeringen och näringen kan förhålla sig till. Det regelverket innebär att frågorna gällande näringspolitik hanteras under Näringsdepartementet.

Min fråga till landsbygdsministern är: Varför flyttas skogspolitiska frågor, och därmed ansvaret för dessa, till Kulturdepartementet?

Anf. 75 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Som jag sa tidigare har skrivningen funnits i budgetpropositionen för 2017 under friluftspolitiken på Kulturdepartementet. Men den fanns med också 2016. Grattis, Centerpartiet, till att ni har upptäckt det efter drygt ett år!

Som jag också sa tidigare har den även en anknytning till den FN-konvention som finns om dessa frågor. Detta är inte något nytt. Sverige anslöt sig till konventionen redan i början av 2000-talet. Med konventionen som grund har vi tittat på olika områden över tid, bland annat rättsliga processer när det gäller jakt efter varg och miljöbalken. De rättsliga processer som Skogsvårdsstyrelsen tittar på nu har egentligen inte något att göra med det som nu har stått två gånger i budgetpropositionen.

Anf. 76 PER ÅSLING (C):

Herr talman! Jag tycker inte att jag får svar på frågan.

Jag är medveten om att frågan har hanterats på flera ställen i budgeten, och det var därför jag lyfte upp det i min frågeställning. Men sedan en tid tillbaka har frågor ställts till Kulturdepartementet just om detta. Departementet hänvisar till Miljö- och energidepartementet, som endast svarar via sms. Det blir väldigt förvirrande för skogsägarna.

Vad tror landsbygdsministern att detta kommer att innebära för den enskilde skogsägaren?

Anf. 77 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Till skillnad från Per Åsling och Centerpartiet är jag övertygad om att skogsägarna i Sverige vet att skogsfrågorna hanteras av landsbygdsministern på Näringsdepartementet. Därom råder inget tvivel.

Kriterier för mediestöd

Anf. 78 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Herr talman! I måndags överlämnades Medieutredningen. En hel bransch har med förväntan och entusiasm läst förslagen och även följt den debatt som varit och som fortfarande pågår.

Kultur- och demokratiministern! Hur ställer sig ministern, ur ett yttrandefrihetsperspektiv, till förslagen om att ha kriterier som bygger på godtycke för att få stöd till sina publikationer? Hur säkerställer vi att det inte blir branschgruppen, mediestödsnämndens vänner, som får stöd och att man stänger ute nya och alternativa aktörer för att undvika konkurrens? Och hur säkerställer vi att mediestödsnämnden inte utestänger vissa åsikter att få utrymme i det politiska samtalet genom snedvinklad bidragsgivning?

Anf. 79 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Jag tackar Angelika Bengtsson för frågan. Det är viktigt att vi nu diskuterar Medieutredningen och förslaget till ett nytt mediestöd som har presenterats. Vi lämnar förhoppningsvis snart ett presstöd som utvecklades på 1970-talet. Våra lokala tidningar och medier i stort behöver och förtjänar ett nytt och modernt mediestöd.

Jag har inte hunnit läsa alla förslag som jag tog emot i måndags – 600 sidor. Angelika Bengtsson kanske har gjort det. Men dessa förslag ska nu diskuteras och remitteras. Jag hoppas att vi får en bred och givande diskussion.

Ett av förslagen är känsligt och har debatterats länge och väl och handlar om demokratikriterier. Som en frihetlig person ser jag de stora svårigheterna med det. Jag är mycket mån om att det inte är vi politiker som ska säga vem som ska få vilket stöd. Därför välkomnar jag diskussionen om att det ska tillsättas en mediestödskommitté – där branschen, experterna, sitter – som om detta blir av ska göra denna bedömning. Det är det som vi nu ska diskutera. Jag hoppas att många vill vara delaktiga i denna diskussion, eftersom detta är en stor och mycket svår uppgift.

Anf. 80 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaren och välkomnar att hon vill ha en bred politisk överenskommelse. Det förtjänar branschen verkligen.

Men vilka förslag från utredningen tror ministern att vi initialt kan förvänta oss kommer att bli politiska förslag från regeringen? Och vilka förslag tror ministern kommer att bli goda verktyg för att säkerställa en bredare åsiktsmångfald i en allt snävare åsiktskorridor och i ett polariserat debattklimat?

Anf. 81 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUNHKE (MP):

Herr talman! Jag tror att det vore ytterst oklokt av mig att i dag, bara några dagar efter att jag har fått en utredning i min hand och inte ens har läst den, säga vilka förslag som jag eller regeringen ska gå fram med. Vi vill diskutera dessa förslag med alla demokratiska partier här i vår kammar, och vi vill lyssna på remissinstanserna. Men jag tror att det finns flera goda förslag i utredningen, och jag vet att vi kommer att kunna föra en bra och avgörande politik gällande de svenska medierna och den lokala journalistiken.

Följderna av beskattningen av den finansiella sektorn

Anf. 82 SOTIRIS DELIS (M):

Herr talman! Min fråga går till finansminister Magdalena Andersson. Den finansiella sektorn är viktig för Sveriges ekonomiska välfärd. Den sysselsätter 85 000 personer i 5 000 företag. Enligt regeringen är de finansiella företagen underbeskattade, och den initierar därför ett uppdrag i akt och mening att införa en skatt som ska väga upp den skattefördel som branschen anses ha.

På vilket sätt anser statsrådet att den tilltänkta skatten bidrar till möjligheten att skapa nya jobb inom finansbranschen, locka hit finansföretag från London, motverka flyttning av verksamheter till utlandet och stärka den finansiella servicen främst på landsbygden?

Anf. 83 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Moderaterna och de andra borgerliga partierna har i de ekonomiska riktlinjer som de lade fram tillsammans ett förslag till finansskatt. Jag tror på ungefär samma sak. Sedan vet jag inte exakt vilken utformning av skatten som Moderaterna föreslår. Men det finns åtminstone två borgerliga partier som har motsvarande förslag i sina budgetmotioner, och de förslagen ligger helt i linje med det som utredningen har föreslagit.

Regeringen har nu fått denna utredning på sitt bord och kommer att skicka ut den på remiss. Jag kommer naturligtvis att med stort intresse läsa de olika remissinstansernas synpunkter på vilka för- och nackdelar som finns med den exakta utformningen av skatten. Sedan kommer vi att ta ställning. Men regeringens ambition är tydlig, nämligen att vi menar att den skattefördel som finns i finansbranschen bör kunna minskas för att vi på det sättet ska kunna öka skatteintäkterna, så att vi kan säkra en trygg och bra välfärd för alla som bor i Sverige.

Anf. 84 SOTIRIS DELIS (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Med tanke på att skatterna ibland är motiverade och ibland icke motiverade och att tankarna går åt detta håll skulle jag önska att skatten inte blir ett bekymmer, så att anställda förlorar sina jobb och att därmed deras barn och familjer drabbas, utan att vi ska ta chansen när man nu i London börjar fundera på att utplacera företaget till andra länder och locka dem till Stockholm etcetera.

Anf. 85 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Efter två år som finansminister har jag lärt mig en sak, nämligen att moderater är mycket bekymrade över skatter och skatteförändringar innan de genomförs. När regeringen sedan har genomfört dem tycker de att det är en utmärkt politik.

Detta är dock en skatt som Moderaterna, redan innan den har genomförts, har varit ganska intresserade av att införa. När vi kommer med ett förslag tror jag därför att det kommer att finnas ett brett stöd i riksdagen för det. Jag tror att det finns fler än socialdemokrater och miljöpartister som tycker att bankerna kan vara med och bidra lite mer till vår gemensamma välfärd.

(Applåder)

Sveriges agerande för att etablera fredade zoner

Anf. 86 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Jag riktar min fråga till utrikesministern.

Torsdagen den 27 oktober röstade Europaparlamentet igenom en resolution om bland annat självstyre för områden – Nineveslätten, Tall Afar och Sinjar i Irak.

Befrielsen av området från Islamiska staten, IS, pågår och är framgångsrik. Kyrkklockorna börjar efter två års tystnad ringa i de befriade kristna byarna och städerna på Nineveslätten.

En fredad zon för kristna folkgrupper på Nineveslätten, som EU-parlamentet stöder, är det enda alternativet för att de kristna flyktingarna ska kunna återvända hem och det enda som garanterar deras framtida säkerhet.

Europaparlamentet uppmanar Europeiska utrikestjänsten, medlemsstaterna och det internationella samfundet att aktivt stödja resolutionen.

Sverige har blivit invalt i FN:s säkerhetsråd, och frågan är: På vilket sätt kommer Sverige att aktivt verka för att syrianer, kaldéer, assyrier med flera får en fredad zon på Nineveslätten?

Anf. 87 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Jag delar Robert Halefs stora oro över kristnas och andra minoriteters situation både i Syrien och i Irak. Vi har diskuterat detta upprepade gånger också här i parlamentet.

Kristna och andra grupper är svårt drabbade av Daishs härjningar och brutalitet. Det är inga tvivel om att mycket allvarliga internationella krigsbrott begås.

Vi har tillsammans i Förenta nationerna ett ansvar att verka för att människor i fara bereds skydd, att vi får ett snabbt slut på konflikten och att de ansvariga ställs till svars. Detta ansvar gäller oavsett hur man kategoriserar

det. Vi måste nu verka för det. Vi måste få ett slut på dessa krig och konflikter. Vi måste se till att de ansvariga ställs till svars. Vi måste använda Internationella brottmålsdomstolen för detta och naturligtvis fortsätta diskutera detta i FN och i ett europeiskt sammanhang.

Anf. 88 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Jag tackar utrikesministern för svaret. Kristna folkgrupper och andra etniska minoriteter har drabbats hårt av islamistiska terrororganisationer såsom IS. Det är bekräftat att det pågår folkmord mot dessa grupper. En fredad zon på Nineveslätten är räddningen för kristenheten i Irak. Den irakiska konstitutionen medger detta.

Frågan är: På vilket sätt kommer utrikesministern att agera bilateralt med den irakiska och kurdiska regionala regeringen och verka för att dessa fredade zoner kommer till stånd?

Anf. 89 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Vi fortsätter att agera på tre spår. För det första gör vi det humanitärt och ser till att de drabbade och mycket svårt utsatta får hjälp. För det andra gör vi det politiskt och ser till att vi ger stöd till en politisk lösning både i Syrien och i Irak. För det tredje bidrar vi faktiskt också militärt. Det handlar framför allt om stöd till peshmergan i Irak. Vi fortsätter också att ta upp dessa frågor i FN-sammanhang, och vi hävdar att det bör ges humanitärt tillträde för att det ska kunna konstateras hur det ser ut för kristna och andra minoriteter som far mycket illa i dagens krig och konflikter.

Regler för avdragsrätt för sponsring

Anf. 90 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till finansministern.

Idrottsklubbar och idrottspersoner marknadsvärderas av sina förbund, och marknadsvärdena sätter tak för avdragsrätten avseende sponsring till lag eller enskilda. I Skatteverkets riktlinjer får företagets avdragsrätt koppla sponsringen till marknadsvärdet. Riktlinjerna missgynnar alltså de företag som vill sponsra damidrott, som i allmänhet har ett lägre marknadsvärde. Detta har bland annat drabbat Eskilstunas fotbollslag Eskilstuna United, som är framgångsrikt i damallsvenskan. Laget riskerar att gå miste om sponsorpengar på grund av rådande system. Systemet förstärker strukturer inom idrotten där damer och herrar behandlas olika.

Anser finansministern att det är rimligt att avdragsrätten för sponsring grundar sig på ett lags marknadsvärdering?

Anf. 91 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Detta är en fråga jag inte har stött på tidigare, och jag är väldigt glad att Lotta Finstorp tar upp den. Jämlika villkor för män och kvinnor när det gäller att utöva idrott är nämligen viktigt. Jag kan förstå att lagstiftningen ser ut på det här sättet, men jag tror inte att man har önskat den här konsekvensen av lagstiftningen. Jag välkomnar att Lotta Finstorp tar upp frågan, och jag kommer att gå tillbaka till Finansdepartementet och be mina tjänstemän titta närmare på den.

Anf. 92 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! Tack för svaret, finansministern – det är oerhört glädjande! Det som händer är nämligen att det räknas som ett bidrag om ett företag vill sponsra ett damlag och beloppet överstiger marknadsvärdet i föreningen, och då blir det inte avdragsgillt. Jag ser alltså verkligen fram emot att finansministern tar till sig frågan och kommer tillbaka senare, kanske med ett svar.

Anf. 93 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det är roligt när man får vara i riksdagen och få upp nya frågor på agendan och radarn. För den här regeringen är det viktigt med jämställda villkor för kvinnor och män i alla olika verksamheter i Sverige. (Applåder)

Framtiden för kultur- och musikskolan

Anf. 94 IDA KARKIAINEN (S):

Herr talman! Min fråga går till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Den 3 oktober 2014 läste statsministern upp regeringsförklaringen och talade om vikten av kultur. Han sa att alla barn ska ha rätt att utöva kultur, och han sa: ”Därför ska barn och ungdomar få bättre möjligheter och lägre avgifter för att delta i idrott, friluftsverksamhet och kultur- och musikskola. En nationell strategi för kultur- och musikskolan tas fram.” Nu är utredningen äntligen här – jag har den i min hand – och det är vi jätteglada för.

Den svenska kultur- och musikskolan har haft stora framgångar. Många barn har fått möjlighet att utvecklas genom musik, konst och dans. Många har också med musikskolan som grund blivit stora artister och rönt internationella framgångar. Vi ser dock med oro på utvecklingen inom kultur- och musikskolan – i dag är det många barn som inte har möjlighet att delta av ekonomiska skäl.

Mot bakgrund av utredningen, hur ser regeringen på den framtida utvecklingen av kultur- och musikskolan?

Anf. 95 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Kulturskolan – denna fantastiska kommunala verksamhet som finns i de flesta delar av vårt land! Det är väl ett fåtal kommuner som inte har någon kulturskola.

Nu får vi för första gången, i just den här utredningen, svart på vitt att det råder stora orättvisor. Det visar sig att det är medelklassens och övre medelklassens barn som har möjlighet att gå i kulturskolan. Det visar sig också att det finns stora utmaningar inför framtiden när det till exempel gäller lärarförsörjningen, och i rad efter rad får vi svart på vitt att vi behöver en nationell strategi om vi värnar kulturskolan och på riktigt vill ta till oss det Max Martin sa till mig för ett år sedan när jag satt bredvid honom på en middag. Jag frågade honom: Vad är den enskilt största anledningen till din framgång? Han svarade direkt: kulturskolan. Och det säger varenda världsartist vi har.

Är vi måna om att fler ska få ta del av detta fantastiska behöver vi ha en nationell strategi, och den arbetar vi på just nu.

Anf. 96 IDA KARKIAINEN (S):

Herr talman! Jag delar den glädjen – absolut. Jag tror att detta är en viktig framtidsutmaning för oss, och det är en viktig grundbult i Sveriges kulturliv.

Jag tycker att det är oroande att vi har en så stor ojämlikhet i kultur- och musikskolan i dag; det är avgifter på allt från 1 710 kronor per termin – plus tillägg för instrumenthyra – till ingenting, i de kommuner som jobbar avgiftsfritt. Nu citerar jag direkt ur utredningen: ”Det verkar finnas ett visst samband mellan politisk majoritet i kommunfullmäktige och avgiftsnivåer där de högsta avgifterna återfinns i kommuner med borgerlig majoritet och de lägsta i kommuner med röd-grön majoritet.” Det är ju mycket intressant.

Anf. 97 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUNKE (MP):

Herr talman! Ja, det finns stora olikheter. Den här regeringen vill inte ha de olikheterna, utan vi vill att alla barn ska få chansen att stå på scen och pröva sina vingar med att spela ett instrument. Därför investerar vi just nu 100 miljoner kronor per år i kulturskolan. De går till att sänka avgifter, köpa in fler instrument eller kompetensutveckla lärare. Nu efter att vi fick utredningen i vår hand för några veckor sedan kommer vi också att göra ännu mer, och detta kommer att bli väldigt bra.

Förbättrade förutsättningar för unga entreprenörer

Anf. 98 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Min fråga går till finansministern.

Sveriges framtida ekonomiska utveckling är beroende av att svenska medborgare vågar starta, driva och utveckla företag. Många företag som är med och driver Sveriges ekonomi framåt är små företag som är beroende av en aktiv ägare. Enligt Global Entrepreneurship Monitor är oproportionerligt många av Sveriges entreprenörer nära pensionsåldern, det vill säga mellan 55 och 64 år gamla. Jag drar slutsatsen att vi alltså behöver fler unga entreprenörer.

Tillgången till riskkapital är ofta avgörande för om nya affärsidéer ska kunna realiseras. Dessutom spelar de stora risker det innebär för den enskilda företagaren, i det fall man misslyckas med sitt företag, in. Det är företrädaransvaret jag menar. Det jag skulle vilja fråga finansministern är om regeringen är beredd att underlätta tillgången till riskkapital särskilt inriktat på ungdomars entreprenörskap och om regeringen är beredd att genom en översyn av företrädaransvaret se över de stora risker det innebär att driva företag.

Anf. 99 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Sverige är en fantastisk entreprenörsnation. Så många av den nya teknikens fantastiska innovationer kommer från Sverige, som Skype, Spotify och många av de spel vi har i våra telefoner. Det visar på

styrkan och drivkraften i den svenska ekonomin och det svenska entreprenörskapet.

Självklart anser regeringen att det är viktigt att fortsätta stärka entreprenörskapet och innovationsförmågan i Sverige, och då behöver vi naturligtvis jobba brett – hela vägen från att ha mer innovation i skolan till att se till att det finns bra riskkapital och goda möjligheter för företag att växa och även exportera. Vi arbetar i alla dessa olika sektorer för att ytterligare stärka det svenska entreprenörskapet och innovationsförmågan.

Anf. 100 LARRY SÖDER (KD):

Herr talman! Finansministern delar alltså min uppfattning att vi behöver se till att unga entreprenörer faktiskt kan starta och driva företag. Jag tycker att vi gör det väldigt bra i grundskolan och gymnasieskolan, där vi uppmuntrar elever att vara entreprenörer och att känna att de kan starta sitt eget företag. Man behöver dock även se över de risker som finns. Jag tror att företräddaransvaret och riskkapitalmöjligheterna måste ses över för att vi ska kunna förverkliga detta på längre sikt. Det är för många företag som ägs av äldre personer; vi måste ha fler med yngre ägare.

Anf. 101 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag tycker att det är bra att det finns många äldre ägare till företag, men jag skulle också vilja se fler yngre ägare till företag. Vi behöver företagare i många olika åldrar och olika generationer. Den uppfattningen tror jag att vi delar. Jag delar också Larry Söders uppfattning att det är oerhört viktigt att jobba med innovationer i skolan. Det är också viktigt att det finns riskkapital, och regeringen har lagt om det statliga riskkapitalet just för att det ska komma till större användning än under alliansregeringens tid.

Regeringens analys av läget efter det amerikanska presidentvalet

Anf. 102 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! Jag har några frågor till utrikesministern.

Det har nu gått ungefär ett dygn sedan USA valde en ny president, och frågorna kring detta är naturligtvis många. Vad kommer detta att innebära för Sverige? Vad kommer det att innebära för världen? Vad kommer det att innebära för Europa? Enligt uppgifter – och utrikesministern bekräftade detta tidigare under frågestunden – har Regeringskansliet analyserat hur Sverige kommer att påverkas av Donald Trumps valseger. Olika departement ska ha varit inblandade. Utrikesministern sa, i en fri tolkning: Vi har förberett oss för alla eventualiteter.

Mina frågor till utrikesministern är naturligtvis: Vad innehåller analysen? Vad är den viktigaste slutsatsen för Sverige av att USA nu kommer att få en ny president som är helt oprövad? Vilken är den viktigaste rekommendationen – vad ska Sverige prioritera i denna nya tid?

Anf. 103 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Tack för frågan, Karin Enström! Det är viktigt att vi samtalat med oppositionen om detta. Senast i morse var kabinetssekreteraren i utrikesutskottet för att informera i ett första läge, och vi ska förstås även

Prot. 2016/17:26

10 november

Frågestund

fortsättningsvis tala med utrikesutskottet. Jag ska själv snart komma dit för att vi gemensamt ska fundera över hur vi ska möta den politik som vi hoppas ska komma på plats från Trumps sida.

Det har handlat om att titta på områden som är viktiga för Sverige, som handelspolitik och säkerhetspolitik, och att i ett första skede identifiera vilka frågor vi vill driva. Det har framför allt handlat om den värderingsbas på vilken vi ska agera hädanefter. Det går inte att säga att det finns ett enda budskap, utan det handlar om vilka ämnen som vi har att göra med. Det kommer naturligtvis att bli ännu skarpare när vi ser hur han tänker mejsla ut sin politik och vilka tillsättningar han gör som ny president.

Anf. 104 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! Jag var självklart med vid informationstillfället i morse. Om det hade varit information och vi hade fått ta del av denna analys hade jag kanske inte behövt stå i kammaren och ställa frågan. Jag tycker verkligen att det mer än någonsin är helt nödvändigt att vi som ett litet land söker samsyn och enighet kring hur vi bäst ska värna Sveriges intressen i denna oroliga värld. Jag ser därför fram emot att få ta del av den här analysen – och jag hoppas att den inte är hemlig – och planerna för hur regeringen ska lösa detta.

(Applåder)

Anf. 105 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Vi ska självfallet samtala vidare. Det är ju först nu vi vet utfallet av valet, om vi ens vet det i detalj. Det är också nu den nye presidenten ska gå från ord till handling, vilket förstås kommer att styra mycket av hur vi ska reagera när detta ska omsättas i praktisk politisk handling.

Varje regering har ett ansvar att vara så väl förberedd som det över huvud taget går. Allt vi kan dela med oss av ska vi naturligtvis dela med oss av. Jag uppskattar den dialog vi har haft och ser fram emot den vi kommer att ha även i fortsättningen.

Beskattningen av pensionärer

Anf. 106 JAMAL EL-HAJ (S):

Herr talman! Min fråga går till finansministern. Den tidigare borgerliga regeringen slog sönder inkomstbeskattningen och skapade djupt orättfärdiga skatteflyftor mellan olika typer av förvärvsinkomster. Moderaterna menade att pension var bidrag – inte uppskjuten lön – och straffbeskattade pensionärerna. På så sätt skapades de så kallade fattigpensionärerna.

Regeringens förslag att minska skatteflyftan redan 2015 hindrades genom att Sverigedemokraterna svek pensionärerna och stödde de borgerligas budgetförslag.

Den 1 januari 2016 avskaffades pensionärsskatten för alla inkomster upp till 10 000 kronor i månaden. Min fråga till finansministern är: Kan vi förvänta oss nya steg i avskaffandet av pensionärsskatten?

Anf. 107 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Pensionärsskatten är en väldigt märklig skapelse. Den förra alliansregeringen tyckte att pensionärer – som har jobbat och slitit i

hela sitt liv och som har byggt upp det Sverige som vi alla är så stolta över – ska betala högre skatt än löntagare. Detta är en märklig konstruktion – på samma inkomst betalar pensionärer högre skatt än löntagare.

Från Socialdemokraternas sida har vi hela tiden tyckt att detta har varit väldigt fel. Självklart ska pensionärerna, som har byggt upp Sverige, inte straffas med högre skatt.

Därför gick vi till val på att minska och avskaffa denna skatteflyfta. Det första vi gjorde när vi kom in i Regeringskansliet, i den första budgeten, var att ta ett första steg. Detta stoppades tyvärr av Sverigedemokraterna, precis som Jamal El-Haj sa. Detta var ett svek mot pensionärerna från Sverigedemokraterna som jag inte tror att svenska pensionärer någonsin kommer att glömma.

Anf. 108 JAMAL EL-HAJ (S):

Herr talman! Förtidspensionärerna och långtidssjuka har ofta en pressad ekonomisk situation. Det är de som i dag har högst skatt. Kan finansministern tänka sig att denna skatteflyfta minskas?

Anf. 109 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det steg i sänkt pensionärsskatt som vi fick igenom 2016, ett år försenat på grund av Sverigedemokraterna, innebär att vi sluter skatteflyftan på pensioner upp till 10 000 kronor. Men detta är ett första steg – vi vill ta ytterligare steg för att ta bort denna skatteflyfta mellan pensionärer och vanliga löntagare.

Därutöver är det viktigt att arbeta för de grupper som har de minsta ekonomiska marginalerna. Därför kommer sjuk- och aktivitetsersättningen att höjas från den 1 januari 2017. Detta är en regering som vill öka rättvisan i Sverige.

(Applåder)

Utredning om public service

Anf. 110 OLOF LAVESSON (M):

Herr talman! Tiden går fort när man har roligt, och så även när man sänder public service. Public service är något som ständigt diskuteras, vilket är både viktigt och positivt. Vi befinner oss mitt i nuvarande sändningsperiod för våra public service-bolag, och det är mer än hög tid att diskutera villkoren för nästa period, som börjar 2020. Det är också dags för en halvtidsavstämning av nuvarande sändningstillstånd.

År 2015 gjorde kulturutskottet i bred enighet ett tydligt tillkännagivande om att en blocköverskridande och parlamentariskt sammansatt utredning av radio- och tv-avgiften bör komma till stånd i god tid inför nästa tillståndperiod. Detta tillkännagivande lyftes i vintras återigen upp av utskottet, och vi påpekade då att halvtid närmade sig med stormsteg. Nu har den punkten passerats.

När avser kulturministern att ta initiativ till att denna utredning kommer på plats? Hur tänker sig kulturministern formerna för hur de nya sändningsavtalen ska arbetas fram? Och vad händer med halvtidsavstämningen?

Anf. 111 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr talman! Jag tackar Olof Lavesson, kulturutskottets ordförande, för hans engagemang i dessa frågor.

Public service är en bärande faktor i vår demokrati. Det kom en utredning för inte så länge sedan som visade på vikten av stark och oberoende public service i demokratin. Public service har förstås också påverkan på alla andra fria medier.

Denna vecka har det skickats ett brev om möte mellan ledningarna för public service-bolagen och departementet. Detta möte ska äga rum den 8 februari 2017. Halvtidsöversynen är på gång. Halvtid är ju dessutom inom kort – vi är ännu inte riktigt där.

Halvtidsöversynen är alltså på väg, och jag ser fram emot den. Den är en av tre viktiga utredningar som ska på plats. Den tredje och sista är den stora utredningen inför nästa sändningstillstånd.

Anf. 112 OLOF LAVESSON (M):

Herr talman! Jag menar att orden ”i god tid” inte nog kan betonas. En långsiktig och stabil finansiering är en av grundpelarna för oberoende radio och tv i allmänhetens tjänst.

Jag är rädd att kulturministern ibland underskattar komplexiteten i både frågans innehåll och den parlamentariska processen. Bara den viktiga frågan om teknikneutralitet är värd en utredning i sig, och vi vet inte vilken lagstiftning som kan behöva förändras. Sådant tar tid. När kommer detta igång, kulturministern?

Anf. 113 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr talman! Det är, som sagt, på gång. Inbjudan har sänts ut, och den 8 februari har vi det första stora mötet.

Ja, det kommer att ta tid, men det är fortsatt gott om tid. Det kräver också ett stort engagemang från alla parter, inte minst från kulturutskottet och från Moderaterna.

Jag är oerhört tacksam för engagemanget, och jag ser fram emot att vi med Olof Lavessons engagemang och intellekt kommer att kunna genomföra alla dessa tre utredningar och borga för stabil och oberoende public service.

Skatteplanering vid bygget av Nya Karolinska

Anf. 114 SERKAN KÖSE (S):

Herr talman! Min fråga går till finansminister Magdalena Andersson.

År 2010 tecknades bygg- och underhållskontraktet för sjukhuset Nya Karolinska Solna. Kontraktet är värt 52 miljarder kronor. Det är Sveriges största byggavtal hittills, och till det har vi ett stort antal tilläggsavtal.

Nyligen underkände Skatteverket finansieringen av Nya Karolinska Solna. Enligt Skatteverket använde Swedish Hospital Partners Holding – SHP, projektbolaget som bygger Nya Karolinska i Sveriges största byggprojekt – en så kallad räntesnurra för att via Luxemburg undanhålla mångmiljonbelopp från beskattning.

Projektbolaget förnekar skatteplanering och menar att Stockholms läns landsting kände till upplägget. Detta har sedan granskats – bland annat har Svenska Dagbladet haft en lång artikelserie kring frågan.

Nu har den socialdemokratiska oppositionen i landstinget krävt en extern revision, vilket landstingsmajoriteten har ställt sig bakom. Mot bakgrund av detta vill jag fråga finansministern om hon anser att svenska landsting och kommuner bör göra affärer med bolag som använder aggressiv skatteplanering för att föra ut sina vinster till skatteparadis, som Stockholms läns landsting har gjort i fråga om Nya Karolinska.

Anf. 115 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Serkan Köse tar upp en viktig fråga om Stockholms moderata landstingslednings totala misskötsel av landstingsekonomin. Gång på gång ser vi hur moderaterna i Stockholms läns landsting slarvar med skattebetalarnas pengar. Detta riskerar att undergräva inte bara förtroendet för sjukvården utan också för legitimiteten för hela skattesystemet. I slutändan riskerar stockholmare i behov av sjukvård att drabbas.

Detta är inte en fråga bara för moderaterna i Stockholms läns landsting, utan det här undergräver trovärdigheten för hela Moderaternas ekonomiska politik.

Det är därför viktigt med en extern granskning. Men självklart måste man om man har gjort något fel naturligtvis rätta till det. Det här kommer att granskas av Skatteverket och av en annan extern granskare.

Jag tycker att det är väldigt tveksamt att ett kommunalt bolag som jobbar med kommuner och landsting använder sig av aggressiv skatteplanering.

Anf. 116 SERKAN KÖSE (S):

Herr talman! Tack, finansministern, för svaret! Skatteplanering med hjälp av räntesnurror har på grund av luckor i lagen varit ett välkänt problem i Sverige. Sedan 2013 finns en lag som ska stoppa interna ränteupplägg med räntesnurror. Vi ser dock att skattepengar ändå fortsätter att rinna ut ur händerna på Skatteverket till skatteparadis, bland annat Luxemburg.

Från detta projekt, som ska pågå till 2030, ska 1,3 miljarder kronor betalas ut och slussas till Luxemburg. Min följdfråga till finansminister Magdalena Andersson är: Vad avser hon att göra för att stoppa våra skattepengar från att hamna i Luxemburg?

Anf. 117 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Detta skatteupplägg kommer nu att granskas av Skatteverket, som ska titta på om det ens är lagligt. Det som bekymrar mig utöver detta är naturligtvis moderaternas samlade hantering i Stockholms läns landsting och hur de sköter ekonomin.

Vi har hela Nya Karolinska som har blivit väldigt dyrt. Det finns risk för att man har använt sig av icke-laglig aggressiv skatteplanering. Det verkar som om man inte har haft koll på beslutsgångarna. Därutöver har vi strumpgate där strumpor har köpts för 6 000 kronor styck. Detta är helt oacceptabelt, och jag hoppas naturligtvis att väljarna kommer att granska moderaterna i Stockholms läns landsting.

Anf. 118 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Min fråga går till finansminister Magdalena Andersson. Sedan drygt ett år har vi gränskontroller i Sverige. Bakgrunden till det är att flyktingkrisen inte är över än. Det finns en stor osäkerhet, inte minst om vad som kommer att ske med exempelvis Turkietavtalet. Moderaternas uppfattning är att både gräns- och id-kontrollerna till Sverige därför ska fortsätta att gälla.

Om man tar bort dem skulle det kunna försätta Sverige i en situation där vi återigen inte kan ta emot de människor som kommer hit på ett bra sätt. Vi vet heller inte vem som kommer in i Sverige eftersom EU inte kan trygga sin yttre gräns.

Dessa gränskontroller löper ut i morgon, fredagen den 11 november. Vi moderater har i flera veckor efterlyst ett besked. Kommer kontrollerna att förlängas eller inte? Jag undrar om Magdalena Andersson kan ge ett tydligt svar här och nu. Har regeringen fattat ett sådant beslut?

Anf. 119 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Den situation som rådde förra hösten, då det kom uppemot 10 000 människor i veckan till Sverige, var inte hållbar. Regeringen tog då det ansvar som krävdes av den och fattade de beslut som var nödvändiga. Vi lyckades dessutom samarbeta brett i riksdagen. Vi har haft ett bra samarbete över blockgränserna för att fatta de beslut som var nödvändiga i den situationen.

Det handlar om att vi har ändrat lagstiftningen för när man får möjlighet till asyl, och vi har gjort förändringar vad gäller tillfälliga och permanenta uppehållstillstånd. Därutöver har vi id-kontrollerna, som vi nu har förlängt, liksom gränskontrollerna.

Regeringen kommer att återkomma med besked om vad som händer med gränskontrollerna. Frågan kommer att diskuteras i EU. I morgon kommer rådet att ha diskussioner om man ska rekommendera huruvida gränskontroller bör förlängas eller inte. Regeringen kommer att återkomma med besked.

Anf. 120 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Finansministerns statsrådskollega talade alldeles nyss om vikten av att arbeta i god tid. Man kan knappast säga att regeringen har arbetat i god tid vad gäller just migrationspolitiken. Jag vill därför påminna finansministern om att gränskontrollerna löper ut i morgon fredag. Fortfarande i dag, dagen innan, har regeringen inte fattat något beslut. Jag tycker att det är väldigt anmärkningsvärt.

Låt mig ställa en följdfråga: När avser regeringen att fatta ett sådant beslut? Om man tar frågan tillbaka ytterligare ett steg: Anser regeringen att dessa gränskontroller behöver förlängas?

Anf. 121 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! EU har ännu inte fattat något formellt beslut om man ska rekommendera att gränskontrollerna bör förlängas eller inte. Detta är en

fråga som kommer att diskuteras i EU och i det aktuella rådet under morgondagen. Efter den diskussionen kommer regeringen att återkomma med besked. Detta bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Vad gäller senfärdighet kan jag rekommendera ett känt uttalande som gjordes av en statsminister som vi hade bara några månader före flyktingkatastrofen.

Prot. 2016/17:26

10 november

Frågestund

Postgång på landsbygden

Anf. 122 LARS TYSKLIND (L):

Herr talman! Jag har en fråga till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht. Den utgår från landsbygdsprogrammet, vars huvudsakliga syfte enligt min åsikt är att ge förutsättningar för lönsamma och livskraftiga företag i hela landet. Vi har till exempel bredbandsatsningarna.

Det gäller att besluten går i takt. Nu finns en utredning som har kommit med förslag om att kravet på övernattsbefordran av brev ska slopas. Om detta beslut tas kommer det att ha större påverkan på glesbygden än på storstäderna. Det får konsekvenser för företagande i glesbygd och i inte minst skärgårdsområden.

Min fråga till landsbygdsministern är: Vad avser ministern att göra för att värna möjligheterna att bo kvar i glesbygd och skärgårdsområden och för att se till att de beslut som fattas av regeringen inte motverkar varandra?

Anf. 123 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Tack, Lars Tysklind, för en viktig fråga som berör svensk landsbygd!

Svensk landsbygd ser väldigt olika ut. Det finns stadsnära landsbygd, väldigt glest befolkade områden och kustlandsbygd. Därför har regeringen tagit ett viktigt initiativ genom att för första gången i Sverige tillsätta en parlamentarisk kommitté som ska titta på en samlad landsbygdsolitik. Detta har aldrig gjorts tidigare. Kommittén lämnade ett delbetänkande i mars, och slutbetänkandet kommer 2017. Då kommer säkert detta slags frågor att tas upp.

Utöver detta har regeringen vidtagit ett flertal åtgärder för att förhindra en negativ utveckling på svensk landsbygd. Det gäller inte minst bredband. Vi går in med 4,1 miljarder för att bygga ut bredband på svensk landsbygd. Det handlar alltså om 4 100 miljoner.

Anf. 124 LARS TYSKLIND (L):

Herr talman! När det gäller bredbandsatsningarna är vi fullt eniga om att det är ett väldigt viktigt område.

Låt mig ta ett konkret exempel som Skärgårdarnas riksförbund har lyft upp, nämligen läkemedelsdistribution. Jag utgår från att landsbygdsministern tycker att det är högst rimligt att även skärgårdsborna ska få en trygg postgång så att man kan få läkemedel inom 24 timmar.

Uppfattar jag landsbygdsministern rätt att det är utredningen om en samordnad landsbygdsolitik som kommer att avgöra frågan om postbefordran?

Anf. 125 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Postservice och över huvud taget all service på landsbygden är viktig. Där har regeringen också tagit initiativ. Vi går in med helt andra pengar för att understödja landsbygdsbutikerna: 88 miljoner i investeringsstöd per år och 35 miljoner i driftsstöd. Tanken är att utveckla butikerna till serviceställen som kan tillhandahålla paketutlämning, postservice och utlämning av medicin. Detta arbete har påbörjats och är mycket viktigt för svensk landsbygd.

Finansieringen av public service

Anf. 126 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Herr talman! Min fråga angående tv-avgiften riktar jag till kulturministern. Vi har precis diskuterat tv-avgiften, men jag vill ge möjlighet att ytterligare belysa den.

För ett år sedan beslutade en enig riksdag om ett tillkännagivande till regeringen om just att se över tv-avgiften och komma med en modernare. Ärendet föranleddes av en motion som jag hade lämnat in tillsammans med tre allianskamrater. Vi föreslog att en teknikneutral avgift ska inrättas och att Skatteverket borde kunna ta in denna avgift vid sidan av sin budget. Den tekniska utvecklingen har alltså sprungit ifrån tv-avgiften, som funnits sedan 50-talet.

Kan man tolka det kulturministern sa till Olof Lavesson som att den här utredningen kommer igång inom kort?

Anf. 127 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUNKE (MP):

Herr talman! I de stora utmaningar som hela vår demokrati står inför är public service en kärna i ett maskineri, vilket vi alla är överens om. Det är en grannlaga och komplex uppgift att säkerställa public services oberoende och långsiktiga finansiering. Det är förstås också helt centralt att det finns en tillit till finansieringen av public service och att människor känner att de betalar för någonting som de vill ha. Förtroendet för public service är väldigt stort, och det är faktiskt så att den betalningsmodell vi har i dag fungerar.

Det betyder inte att vi inte måste förstå den tekniska utvecklingen och vilken påverkan den har på konsumtionsmönster. Därför ska vi utreda frågan. Den kommer att utredas. Jag fick frågan om det kommer att ske inom kort. Svaret är att det kommer att ske i god tid. Jag vill påminna om att det i snitt tog tre år för den förra regeringen att svara på tillkännagivanden.

Anf. 128 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Herr talman! Högsta förvaltningsdomstolen beslutade den 30 juni 2014 att Radiotjänst inte har rätt att avgiftsbelägga datorer, mobiltelefoner och surfplattor. Nu ersätts konventionella tv-apparater med just datorer, mobiltelefoner och surfplattor som kan ta emot tv-sändningar. Dessutom vet vi att driftskostnaden för att ta in tv-avgiften är ganska stor.

Har kulturministern ambitionen att lägga fram en proposition under mandatperioden?

Anf. 129 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNIKE (MP):

Herr talman! Kultur- och demokratiministern har som ambition att arbeta fram goda villkor för public service, och det kommer vi att göra. Vi kommer att hantera den frågan inte minst tillsammans här i Sveriges riksdag. Finansieringsmodellen är förstås helt central. Vi måste också ta hänsyn till den tekniska utvecklingen. Allt kommer att ske i god tid och på ett mycket gediget sätt.

Prot. 2016/17:26
10 november

Frågestund

Sveriges arbete för ett kärnvapenförbud

Anf. 130 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Min fråga går till utrikesminister Margot Wallström.

Dagens unga har inget minne av att leva under ett direkt kärnvapenhot, men det känns som att det håller på att bli annorlunda nu med en alltmer osäker omvärld. Vi har flera kärnvapen som står i ”high alert”, och skulle det vara riktigt olyckligt skulle något av dem kunna avfyras, medvetet eller oavsiktligt.

Därför är det oerhört glädjande att Sverige nu har röstat ja i FN:s generalförsamling till en process för att ta fram ett legalt bindande kärnvapenförbud. Det är ett oerhört viktigt steg framåt. Min fråga till utrikesministern är hur Sverige kommer att agera för att det ska bli så substantiella förhandlingar som möjligt nästa år, så att kommande generationer förhoppningsvis kan få uppleva en kärnvapenfri värld någon gång.

Anf. 131 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Användning av kärnvapen skulle ha helt oacceptabla och fruktansvärda konsekvenser, och situationen inte minst i vårt närområde gör att kärnvapenedrustning är viktigare än någonsin. Vi har hört vapenskrammel och hot om kärnvapenanvändning på sistone. Därför var jag mycket stolt över att kunna ge instruktion om att vi skulle rösta för en process inom FN för att starta förhandlingar om ett kärnvapenförbud. Detta är det sista massförstörelsevapen som ännu inte har ett förbud över sig.

Nu påbörjas de här förhandlingarna. Vi räknar med att de kommer att ta lång tid, men vi vill att de ska vara öppna och inkluderande. Helst skulle vi vilja se ett aktivt deltagande också av kärnvapenstaterna. Vi vill se att det här kompletterar NTP-avtalet, som handlar om icke-spridning av kärnvapen. Vi kommer aktivt att arbeta för att så ska ske.

Anf. 132 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Jag tackar utrikesministern så mycket för svaret. Ett förbudsförslag som det kommande kan se väldigt olika ut. Vad menar utrikesministern är det viktigaste som ett sådant förslag bör innehålla?

Anf. 133 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman! Vi tror att det här kommer att leda till en konvention. Det är viktigt hur detta utformas, så att det verkligen blir inkluderande och effektivt och så att efterlevnaden blir effektiv. Det är egentligen för tidigt att gå in på några detaljer, men vi menar först och främst att vi ska engagera

alla de 123 länder som har ställt upp bakom den här resolutionen i arbetet för att se till att det framöver blir en process som är effektiv och inkluderande.

Överklagande av beslut om privat skogsavverkning

Anf. 134 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Jag tänkte ställa min fråga till statsrådet Bucht. Den handlar om något som flera tidigare frågeställare tagit upp och gäller utgiftsområde 17 och skrivningen i kulturbudgeten om att regeringen vill stärka allmänhetens delaktighet i naturvårdsarbetet bland annat genom tillgång till miljöinformation, deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning.

Statsrådet har försökt tona ned de här bitarna, men någonting måste det väl ändå betyda. Innebörden är alltså att regeringen vill ge allmänheten och organisationer möjlighet att i större utsträckning överklaga beslut om privat skogsavverkning om friluftslivet påverkas.

Vi måste respektera skogsägarna och äganderätten här i Sverige. Därför vill jag fråga landsbygdsministern: Anser statsrådet att organisationer och allmänheten ska kunna överklaga skogsägares möjlighet att sköta sin skog och genomföra sina avverkningar, trots att Skogsstyrelsen har gett klartecken till detta?

Anf. 135 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! Precis som jag har sagt tidigare i dag här i kammaren är detta en allmän skrivning som finns i budgetpropositionen för 2017 angående friluftslivspolitik, som hanteras av Kulturdepartementet. Skrivningen har en anknytning till en FN-konvention som Sverige har anslutit sig till.

Det är egentligen en märklig frågeställning från Sten Bergheden. Man blir fundersam. Står inte Moderaterna för den här FN-konventionen, som Sverige har antagit? Det här handlar inte om rättslig översyn eller om att man ska titta på om detta är tillämpligt på skogsområdet; det behandlas i den utredning som tittar på skogsvårdslagstiftningen.

Anf. 136 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Jag förstår mycket väl att statsrådet försöker tona ned den här skrivningen, för den är väldigt allvarlig. Den strider dessutom mot de lagar och regler vi redan har här i landet, både miljöbalken och skogslagen.

Min fråga är fortfarande: Anser statsrådet att miljöorganisationer och allmänheten ska ha en överklaganderätt mot privata skogsägares avverkning, trots att Skogsstyrelsen har gett dem möjlighet att avverka? Anser statsrådet att de ska ha möjlighet till den processen? Det är nämligen precis vad som står i budgeten.

Anf. 137 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr talman! En skogsägare anmäler att en skogsavverkning ska göras, men som det är i dag fattas det inget formellt beslut om att en avverkning får eller inte får göras. Man ser dock över denna lagstiftning och hur den

hanteras. Det finns rättsliga problem inom den skogsvårdslag som gäller i dag. Även detta har utredaren i uppgift att se över.

Prot. 2016/17:26
10 november

Anf. 138 ANDRE VICE TALMANNEN:

Därmed är frågestunden avslutad. Jag vill tacka statsråden och de deltagande ledamöterna.

§ 11 Svar på interpellation 2016/17:73 om kemikalieskatten

*Svar på
interpellationer*

Anf. 139 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Maria Malmer Stenergard har frågat mig om jag är beredd att se över kemikalieskattens utformning så att de snedvridande effekterna i konkurrenshänseende reduceras eller försvinner helt.

Frågan är ställd mot bakgrund av att försäljning direkt från utländska försäljare till svenska konsumenter undantas från beskattning i den föreslagna skatten på kemikalier i viss elektronik, vilket Maria Malmer Stenergard befarar kan få företag i Sverige att välja att förlägga sin verksamhet, i form av exempelvis varulager, utomlands för att komma undan skatten. Kemikalieskatteutredningen har bedömt att utländsk e-handel kommer att öka med 0,4 procentenheter på grund av skatten. Regeringen har inte gjort någon annan bedömning än utredningen i den delen. Andra faktorer, som exempelvis kostnader för frakt eller annat i samband med köp från utlandet, spelar sannolikt större roll för utvecklingen av utländsk e-handel än den föreslagna skatten.

Anf. 140 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Tack, finansministern, för svaret!

Regeringen föreslår i sin budget att en kemikalieskatt ska införas den 1 april nästa år. Utredningen som mynnade ut i förslaget tillsattes av alliansregeringen för att man skulle hitta ekonomiska styrmedel på kemikalieområdet och föreslå hur de skulle se ut.

Rent principiellt har jag inte heller några invändningar mot en kemikalieskatt. Det är rimligt och bra att den som på olika sätt använder ämnen som riskerar att förorena vår miljö också betalar för detta. Invändningarna som jag har handlar i stället om regeringens förslag till utformning, som på flera punkter är ganska olyckligt.

En av invändningarna är att konkurrensen snedvrids. Om ett hushåll väljer att köpa exempelvis ett kylskåp från ett annat land, till exempel via internet, slipper man skatten eftersom varor köpta från utlandet inte omfattas av den.

I förlängningen kan företag som nu ligger i Sverige välja att lägga sin verksamhet och till exempel varulager utomlands och på så sätt komma undan kemikalieskatten. En sådan flytt skulle innebära att jobb på ett antal varulager och logistikcentrum riskeras på grund av snedvriden konkurrens. På sikt finns också en risk att själva produktionen flyttar.

En annan viktig invändning är att kemikalieskatten slår mot alla och även de miljömedvetna företag som har gjort stora investeringar för att byta ut de skadliga ämnena. Med det lagförslag som regeringen lämnat

drabbas alla produkter. Den extra skatten måste man ta ut från konsumenten.

Det innebär att man minskar konsumentens möjlighet att använda sin konsumentmakt till att påverka företagen. Det är en viktig och effektiv kraft för att påverka producenter i rätt riktning. Konsumentmakten är ofta starkare än statsmakten.

Med det här systemet påverkas inte priset mot konsumenten av om man väljer en miljövänlig produkt eller inte. Det som däremot gör skillnad i plånboken för köparen är om man köper från utlandet. Det blir bara enklare i takt med att e-handeln ökar. Man kan verkligen fråga sig om det är en politik för jobben i Sverige.

Herr talman! Det är uppenbart att den föreslagna konstruktionen har många nackdelar som inte gynnar miljön utan snarare utländska leverantörer. Det missgynnar skötsamma producenter och drabbar svenska jobb. Det är bakgrunden till min fråga till finansministern.

I sitt svar till mig uppehåller hon sig vid hur hon ser på risken för ökad handel från utlandet. Det vi också borde uppehålla oss vid är om vi verkligen skapar incitament som leder till en bättre miljö. Det gör vi tyvärr inte med den här konstruktionen.

Därför undrar jag: Är finansministern beredd att se över kemikalieskattens utformning så att den blir mer träffsäker i förhållande till miljön och mindre träffsäker när det gäller att flytta de svenska jobben utomlands?

Anf. 141 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det är bra att höra att Maria Malmer Stenergard inte har någon principiell invändning mot skatten.

Vad gäller försäljning från utlandet vet jag inte om det råder ett missförstånd här. Det räcker inte med att ett svenskt företag lägger sitt varulager utomlands för att slippa betala skatten. Om ett svenskt företag lägger sitt varulager utomlands kommer man även i framtiden att behöva betala skatten. Det krävs att det är direktförsäljning från ett utländskt företag till en svensk person utan några mellanhänder för att det inte ska beskattas. Bakgrunden till den begränsningen är att det uppfattas som omöjligt för Skatteverket att gå ut med information och ha kontroll över alla de direktförsäljningar som sker. Däremot kommer svenska företag som har utländska lager att behöva betala skatten.

Anledningen till att man får betala någon skatt för alla produkter är att det finns farliga ämnen i alla produkter. Däremot blir skatten nedsatt om man har mindre andel farliga ämnen i produkten. Det finns goda möjligheter till nedsättning, och därmed styr man konsumenterna. Där är det viktigt att styra från att i för stor utsträckning använda dessa produkter. När man använder produkterna gäller det också att se till att man köper mer miljövänliga alternativ.

Anf. 142 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Jag är rädd att det ändå är väldigt lätt att kringgå skatten med den konstruktion som är genom att flytta sin verksamhet utomlands. Det är inte bra för jobben.

En miljöskatt ska rimligen vara utformad så att den bidrar till en bättre miljö och inte till en sämre. Nu presenterar regeringen ett förslag som inte

gynnar dem som har satsat på mer miljövänliga ämnen. I stället gynnar det dem som satsar på utlandet.

Man kan invända, som finansministern gör, att det finns en möjlighet för dem som använder mindre farliga ämnen att i efterhand få tillbaka på skatten. Det är utformat på ett så komplicerat sätt att det inte är många som begriper det. Systemet är utformat så att alla varor har samma skattesats från början och att den skattskyldige sedan kan få olika nivåer av avdrag om han eller hon kan visa att vissa ämnen inte förekommer i varan. Det är ett synnerligen knepigt system. Som jag gått in på tidigare slår det mot alla och även dem som lagt om till mindre skadliga ämnen. Den administrativa börda som de drabbas av trots att de redan tar ansvar är inte proportionerlig.

Det här ska dessutom ses i ljuset av att regeringen nyligen har fått svidande kritik för att skapa alldeles för stort regelkrångel på skatteområdet. Det här krånglar bara till det ytterligare. Inte undra på att Skatteverket avstyrker förslaget. Skatteverket är inte den enda remissinstans som är negativ. Tvärtom är det oroväckande många remissinstanser som har invändningar mot regeringens förslag. Det är beklagligt att man inte har tagit intryck av detta.

Så har vi det här igen med konsekvensanalyser. Vi moderater har med kollegorna i Alliansen i skatteutskottet under den senaste tiden med viss förfäran uppmärksammat att regeringens skatteförslag är ganska slarvigt beredda och brister i konsekvensanalys. Det här är tyvärr inget undantag. Flera remissinstanser pekar på bristande konsekvensanalys – Domstolsverket och Almega är ett par.

Lagrådet brukar ha kloka synpunkter. Det har det även i detta fall. Det föreslår att man i stället ska beskatta de farliga ämnena direkt. Det skriver: Ett alternativ som ligger nära till hands är att åstadkomma differentieringen genom att redan från början föra varorna till tre klasser med olika skatteuttag: 100 procent, 50 procent och 10 procent av skatten.

Det förslaget, som skulle leda till betydligt mindre regelkrångel för företagen, avfärdar regeringen med att man kan få avdrag i efterhand. Genom att så lättvindigt avfärda det tycks den helt bortse från den extra administrativa börda som ett sådant avdrag innebär för den skattskyldige, för domstolarna och för Skatteverket.

Inser inte finansministern att en sådan ökad administrativ börda spelar roll för företagen och för jobben? Är finansministern nöjd med den konsekvensanalys som hon har lagt fram? Kan hon i framtiden tänka sig en modell som den som Lagrådet förespråkar?

Anf. 143 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! När man lyssnar på Maria Malmer Stenergard kan man nästan få uppfattningen att Moderaterna inte stödde regeringens förslag om en kemikalieskatt. Om jag läser Moderaternas budgetmotion ser jag att kemikalieskatten finns med även i det moderata budgetförslaget från den 1 januari 2017. Vill man ha skatteintäkter från den 1 januari 2017 är det svårt att gå på något annat förslag än det som fanns med i regeringens budget, och det ligger också i regeringens förslag.

Prot. 2016/17:26

10 november

Svar på

interpellationer

Anf. 144 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Det stämmer att Moderaterna är för en kemikalieskatt. Det var jag ganska tydlig med i mitt första inlägg. Det vi däremot ställer oss mycket frågande till är den utformning som man har valt.

Det blir 400 kronor högre pris på en elektronisk produkt. Det är inte lite för till exempel en barnfamilj som ofta behöver köpa flera elektroniska produkter. Frakten från utlandet är ofta betydligt lägre, och då lönar det sig fortfarande ganska ordentligt att välja utländska leverantörer framför svenska. Det tycker jag är olyckligt.

För oss moderater står hushållens ekonomi i centrum. Regeringen går nu fram med förslag på förslag som drabbar just hushållen. Som jag nämnde inledningsvis är vi för incitament för en bättre miljö och mindre skadliga produkter. Men sådana incitament måste utformas med stor träffsäkerhet.

Konsumentmakten är jätteviktig i arbetet för en bättre miljö. Jag tror att många svenskar är beredda att betala lite extra för en produkt som är snäll mot vår miljö. Men nu lägger regeringen på riksdagens bord ett förslag som innebär ökade kostnader med upp till 400 kronor på till exempel en dator oavsett om man väljer en miljöbov eller en miljövän.

Det är en kostnad som drabbar hushållen utan att gynna miljön. Jag hoppas att regeringen kan vara beredd att tänka om.

Anf. 145 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Nu bekymrar sig Maria Malmer Stenergard återigen för hur det ska gå för familjerna. Jag vill notera att Maria Malmer Stenergard har precis lika stora skatteintäkter med denna skatt i sin egen budgetmotion. Det hoppas jag att Maria Malmer Stenergard har koll på. Det är klart att den moderata skatten knappast drabbar barnfamiljer på ett annat sätt än den socialdemokratiska och miljöpartistiska. Eftersom ni ska ha in lika mycket skatteintäkter är det lika mycket som dras in från hushållen.

Jag kan verkligen inte hålla med om att det inte finns någon miljöstyrning i den här skatten. Det finns en maxskattesats, men om man sedan har mindre kemikalier får man en nedsättning av skatten. Bakgrunden till skatten är att vi har alldeles för mycket kemikalier i vår vardag. Det är inte bra för alla de barn som växer upp i Sverige, och det är även skadligt för andra. Därför är det viktigt att regeringen tar ansvar och vidtar åtgärder för att minska kemikalieanvändningen. Det har vi gjort med detta förslag. Jag noterar att Moderaterna har lika stora skatteintäkter i sin budgetmotion. Det tycker jag är bra. I grunden är vi eniga.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2016/17:74 om skattenivåer och arbete

Anf. 146 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Maria Malmer Stenergard har frågat mig på vilket sätt höjda marginalskatter på vanliga yrkesgruppers löner kan bidra till att öka antalet arbetade timmar i Sverige. Hon har även frågat mig om jag kommer att arbeta för att återställa beräkningssättet för statlig skatt.

Efter den förra regeringens mandatperioder såg vi en situation med stora underskott i statens finanser, en arbetslöshet som hade bitit sig fast på höga nivåer och sjunkande resultat i grundskolan. För att genomföra angelägna satsningar som bland annat bidrar till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet krävs att skatten höjs. Högre skatt för dem som har relativt höga inkomster ger både nödvändiga skatteintäkter och en god fördelningsprofil.

Vidare är det inte bara skatter som påverkar antalet arbetade timmar. Sverige har nu den högsta sysselsättningsgraden i EU. En viktig förutsättning för detta är tillgången till barn- och äldreomsorg. Fortsatta investeringar i välfärden är nödvändiga för att både kvinnor och män ska få möjlighet att arbeta heltid, vilket ökar den ekonomiska jämställdheten. En bättre äldreomsorg och högre kvalitet i barnomsorgen är inte bara en fråga om en trygg ålderdom respektive barndom, utan det kan även minska antalet personer som slutar arbeta eller går ned i arbetstid för att ta hand om närstående. Även satsningar på till exempel ökat bostadsbyggande och infrastruktur bidrar till ökad sysselsättning.

Regeringen har för närvarande inga ytterligare förslag på inkomstskatteområdet än dem som presenterats i samband med budgetpropositionen för 2017.

Anf. 147 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Herr talman! Tack, finansministern, för svaret! Regeringens mål är som bekant att ha Europas lägsta arbetslöshet år 2020. För att nå detta mål krävs självklart en politik som bygger på att företagen har goda förutsättningar så att jobben kan växa fram. Men det måste också löna sig att arbeta, och det måste löna sig att utbilda sig, att utveckla sig och att ta ansvar i sin yrkesroll.

Genom jobbskatteavdraget gjorde vi det mer lönsamt att arbeta. Jobbskatteavdraget gjorde mest skillnad för dem med låga inkomster. Och det fick effekt. Hur skattepolitiken ser ut påverkar nämligen hur arbetsmarknaden fungerar, och den påverkar hur många jobb som skapas.

I stället för att göra det mer lönsamt att arbeta och att utbilda sig har S- och MP-regeringen valt att göra precis tvärtom. Trots vallöftet om att inte höja skatterna för vanliga löntagare höjer regeringen skatten för just dessa människor.

Redan i dag betalar 1,3 miljoner personer statlig inkomstskatt. Det motsvarar ungefär var tredje arbetande person. Genom att regeringen ändrar beräkningssättet för brytpunkten för statlig skatt kommer nu ytterligare 40 000 personer att betala statlig skatt nästa år. Och det drabbar helt vanligt folk: Poliser, lärare och barnmorskor kommer att få höjd skatt. Det rimmar illa med regeringens tal om att Sverige ska konkurrera med kunskap i stället för med låga löner. Om regeringen verkligen menade allvar med påståendet att vi ska konkurrera med kunskap skulle regeringen inte straffbeskatta utbildning i stället för att premiera den. Det rimmar illa med regeringens löfte om att inte höja skatten för vanligt folk. Det är ett sant svek mot hårt arbetande människor med helt vanliga jobb.

I ett läge där det behövs fler arbetade timmar för att möta det nya växande utanförskapet väljer regeringen att föra en politik där det lönar sig allt sämre att utbilda sig. Drivkrafterna för att jobba extra eller att ta ett

nytt uppdrag på sin arbetsplats minskar också. Det här är bakgrunden till mina frågor till finansministern.

På vilket sätt kan höjda marginalskatter på vanliga yrkesgruppers löner bidra till att öka antalet arbetade timmar?

Min andra fråga rör trixandet med brytpunkterna. Kommer finansministern att arbeta för att återställa beräkningssättet för statlig skatt så att inte ytterligare yrkesarbetande med normala löner behöver betala statlig inkomstskatt?

Tanken var nämligen att skiktgränsen hela tiden ska räknas upp, för om man inte gör det får till slut varenda människa betala statlig inkomstskatt. Kanske är det precis det som finansministern och regeringen eftersträvar. Men det innebär i så fall att de inte tror att skatter spelar roll för människors val. Det innebär att de förnekar de drivkrafter som finns i att få mer pengar i plånboken och att få bestämma mer själv.

Höjda skatter påverkar naturligtvis motivationen att arbeta och höjer trösklarna in på arbetsmarknaden. Detta blir särskilt allvarligt eftersom skatterna kombineras med kraftigt utbyggda bidragssystem som minskar drivkrafterna att gå från bidrag till jobb. Enligt Konjunkturinstitutet leder regeringens reformer till färre jobb. Enligt Finanspolitiska rådet för regeringen en politik som riskerar att leda till en underfinansierad budget. Det förklarar man genom att regeringen räknar med skatteintäkter som inte kommer att komma eftersom det lönar sig mindre att jobba. Därför måste jag också fråga: Var går egentligen finansministerns gräns för skattehöjningarna?

Anf. 148 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Efter två år ser vi nu effekterna av regeringens politik. Vi har hört Moderaterna i två år tala om hur dåligt det kommer att vara för jobb och företagande. Det som har hänt är att vi har fått 120 000 nya jobb sedan regeringen tillträdde. Vi ser hur arbetslösheten sjunker. Långtidsarbetslösheten sjunker, och ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 13 år. Vi ser också ett blomstrande näringsliv.

Det beror på att det inte bara handlar om vilken skatt man tar ut utan också vad man använder skatterna till. Vi ser inte att det är de länder som har det lägsta skatteuttaget som har den högsta sysselsättningen eller den högsta tillväxten. Det handlar om en kombination av väl avvägt skatteuttag och förnuftiga utgiftsreformer, det vill säga till exempel fungerande skola, vård och omsorg. Det är någonting som kan stärka både tillväxten och sysselsättningen, och det är precis det som regeringens politik går ut på.

Jag har två frågor till Maria Malmer Stenergard. Om Moderaterna nu tycker att det är så dåligt med de skatteförändringar regeringen har gjort – varför har ni då med dem i er budgetmotion? De brytpunktsförändringar som infördes den 1 januari det här året har Moderaterna accepterat i sin budgetmotion. Den avtrappning av jobbskatteavdraget som Moderaterna har stått i talarstolen och sagt inte kommer att ge några skatteintäkter finns med i Moderaternas budgetmotion. Om jag läser rätt accepterar ni också den minskade uppräkningsen av den nedre brytpunkten för 2017.

Maria Malmer Stenergard säger att vi höjer skatten för löntagare. Då måste jag fråga Maria Malmer Stenergard: Kommer hon att i januari 2017 betala högre skatt än hon gör i december 2016? Kommer hon efter årsskiftet att betala högre skatt än före årsskiftet?

Anf. 149 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! I sitt svar till mig har finansministern synpunkter på hur alliansregeringen hanterade de offentliga finanserna. Det är intressant. Vi lyckades behålla en internationellt sett stark ekonomi i lågkonjunktur och extremt tuffa ekonomiska tider.

Nu befinner vi oss i högkonjunktur. Vi har precis i en utredning skakat hand på att vi ska ha ett överskottsmål sett över en konjunkturcykel. Det bygger på att man sparar i goda tider för att ha lite över i tuffa tider. Trots det väljer finansministern och regeringen att i dessa goda tider lägga fram en budget som går med kraftiga underskott.

Det är svårt att kalla det för en ansvarsfull ekonomisk politik. När vi lånar i de bästa av tider – vilka verktyg ska vi då ta till när vi är i de sämsta av ekonomiska tider? Det är en ekonomisk politik som skickar vidare ansvaret till kommande generationer.

Finansministerns svar på interpellationen bygger på att alla hennes skattehöjningar leder till ökade skatteintäkter. Tänk om det vore så enkelt! I stället är det ansvarslost att ytterligare höja skatterna för hårt arbetande vanligt folk. Det minskar incitamenten, och det minskar antalet arbetade timmar. Det leder i sin tur till minskade resurser till vår trygghet och till förskolorna, skolorna och sjukvården.

Därom är alla experter överens. Regeringen riskerar en underfinansierad budget eftersom man har en överdriven tilltro till sina egna skattehöjningar, menar Finanspolitiska rådet.

Ser inte finansministern en fara i att höjda skatter leder till minskade skatteintäkter och mindre resurser till välfärden?

Jag kan inte låta bli att notera att finansministern i en tidigare interpellationsdebatt i dag avfärdade Lafferkurvan som någonting som bara mycket högerinriktade republikaner hänvisar till. Jag vet inte om både ECB och Finanspolitiska rådet bör räknas till den kategorin.

Anf. 150 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Om Maria Malmer Stenergard tror på vad hon själv säger nu borde hon naturligtvis ta bort den nedsättning av brytpunkten som regeringen genomförde i sin budget, men det gör inte Maria Malmer Stenergard.

Maria Malmer Stenergard menar att det är gratis att sänka skatten för dem med de högsta inkomsterna. Varför gör inte Moderaterna det då i sin budgetmotion? Och varför gjorde ni inte det under de åtta år som ni satt i regeringen och sänkte skatten med 140 miljarder? Varför sänkte ni inte då marginalskatten om ni på allvar tror att det är gratis? Och framför allt: Varför vill ni ha kvar den jobbskatteavdragsavtrappning som vi har genomfört och som ni menar inte ger några skatteintäkter? Och varför återställer ni inte de brytpunktsförändringar som vi har gjort och som ni har sagt här i talarstolen är så dåliga? De finns ju med i era budgetmotioner.

Jag fick heller inte svar på frågan om Maria Malmer Stenergard får höjd skatt, sänkt skatt eller samma skatt efter årsskiftet i och med att hon hävdar att vi genomför en skattehöjning.

Vad gäller de offentliga finanserna har den här regeringen drivit den stramaste finanspolitiken sedan budgetsaneringen. Det beror på att Maria Malmer Stenergards Moderaterna lämnade efter sig det största budgetunderskottet som vi har haft sedan budgetsaneringen – ett budgetunderskott

som var större än under själva finanskrisen. Så kan man inte driva ekonomisk politik.

Här får vi också ett tydligt stöd från internationella organ som menar att regeringen för en väl avvägd ekonomisk politik. Om man tittar på IMF:s, Internationella valutafonden, senaste rapport om den svenska ekonomin ser man att det finns ett tydligt stöd för regeringens ekonomiska politik.

Tittar man på World Economic Forums granskning av konkurrenskraften mellan länder ser man att Sverige har hoppat tre placeringar. Vi hoppade allra mest gällande den ekonomiska politiken där vi hoppade upp 30 placeringar efter regeringsskiftet.

Anf. 151 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! I vår budget lägger vi fram en rad skattesänkningar som framför allt riktar sig mot dem med lägre inkomster. I Moderaternas politik är det grundläggande att det ska löna sig att arbeta. Det ska löna sig att anstränga sig.

Centralt i regeringens politik tycks i stället vara att höja skatten, kosta vad det kosta vill. Det bekymrar mig, men det som gör mig riktigt oroad är att man trots vad alla ekonomiska experter är överens om inte tycks tro att skatterna spelar roll för människors vilja att jobba och att anstränga sig. Den avsaknaden av insikt hos regeringen är ett stort hot mot vår framtida välfärd.

Före valet lovade regeringen att inte höja inkomstskatten för vanligt folk. Det är ju om vanligt folk vi talar i den här interpellationsdebatten. Varken jag eller finansministern kan nog anses vara representativa för befolkningen och för vanligt folk när det gäller nivån på våra inkomster.

När regeringen nu har lagt sin tredje budget framstår det nästan som att ett av regeringens främsta mål är att just höja skatten för helt vanligt folk. Man genomför en rad skattehöjningar som vi inte gör. Man höjer bensinskatten, man försämrar RUT och man vill införa en skatt på avstånd, för att nämna några förändringar. Och nu kommer också den höjda inkomstskatten.

Det här är höjningar som drabbar helt vanligt folk. Det slår mot människor som utbildar sig, och det i ett läge då det redan lönar sig alltför lite att utbilda sig. Det slår mot den som anstränger sig och får ta större ansvar på jobbet. Det slår mot den som ställer upp för kollegorna och tar ett extra jourpass.

Är det verkligen en politik för jobb och strävsamhet? Är det en politik för stärkta offentliga finanser? Svaret är nej.

Jag kan inte undvika att undra: Var finns egentligen det så kallade vanliga folk som finansministern lovade att inte höja skatten för?

Anf. 152 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det vanliga folket som inte får en skattehöjning finns naturligtvis bland alla de människor som inte får en skattehöjning vid årsskiftet. Precis som Maria Malmer Stenergard kommer sjuksköterskan eller polisen inte att betala högre skatt i januari än vad de gjorde i december – om de inte får en kommunalskattehöjning, men den statliga skatten kommer att vara lägre. Sedan kallar Maria Malmer Stenergard det för en skattehöjning, men det får stå för henne.

Maria Malmer Stenergard säger att Moderaterna sänker skatten mest för dem med lägre inkomster. Det är inte korrekt. Ni kallar det för ett första-jobbet-avdrag, men det är ett sjätte jobbskatteavdrag. Sanningen är att jag och Maria Malmer Stenergard kommer att få en mycket större skattesänkning än ungdomarna som sitter här uppe på läktaren. När de får sitt första jobb är deras skattesänkning mycket mindre än din och min. Det är symtomatiskt för Moderaternas politik.

Den här regeringen vill skapa ett rättvist Sverige där våra ungdomar ska få möjlighet att få den utbildning som krävs, sitt första jobb, en första lägenhet och ett gott liv. För att vi ska klara av det måste vi se till att ta ut de skatteintäkter som krävs för att kunna finansiera den riktigt bra skola och de insatser som behövs för att alla ungdomar inte ska vara långtidsarbetslösa utan kunna få ett jobb och för att vi ska kunna ha en bostadspolitik som gör att vi bygger bostäder så att ungdomar får möjligheten att sätta nyckeln i dörren till sitt första egna hem. Därför har regeringen lanserat det största bostadspolitiska paketet på 20 år. Det är Moderaterna emot.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2016/17:76 om kilometerskattens effekter

Anf. 153 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Anders Åkesson har frågat mig på vilket sätt och med vilket evidensbaserat underlag en avståndsbaserad vägslitageavgift, kilometerskatt, kan införas utan att den blir till skada för svenskt näringsliv.

En utredning arbetar med att ta fram ett förslag till vägslitageskatt. Hur skatten närmare ska utformas ingår i utredningens uppdrag att analysera, liksom vilka konsekvenser den föreslagna skatten får för olika sektorer och regioner. När utredningen har lämnat sitt betänkande kommer det att beredas i sedvanlig ordning.

Anf. 154 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Tack för svaret, finansministern!

I flera av regeringens olika budgetdokument framgår i klartext att regeringen avser att införa en avståndsbaserad skatt för tunga fordon, en kilometerskatt. Vi är många runt om i landet som inser att detta riskerar att bli förödande för den svenska industrin, för jobben, för ambitionerna att hela landet ska vara möjligt att bo och vara verksam i, för svensk åkeribransch och för konkurrenskraften för svenska jobb.

Låt mig vara tydlig, herr talman. Centerpartiet, som jag företräder i den här debatten om kilometerskatt, har ingen avsikt att medverka till att avstånd beskattas och att stora delar av landets förutsättningar för företagande, jobb och till och med att bo kvar därmed minskar i takt med att kostnaderna för dess produktion dramatiskt ökar. Dessutom är detta en skatt som är rätt tekniskt svår att införa.

Regeringen Löfven negligerar dessa farhågor och påstod till exempel i valdebatten 2014 att införandet av en kilometerskatt inte skulle vara någon rocket science. Regeringen tillsatte i maj 2015 en utredning om detta som

skulle redovisa sitt uppdrag den 9 december i år. Med statsministerns uttalande om rocket science i bakhuvudet var det därför med viss förvåning vi helt nyligen noterade att utredningen begär förlängd arbetstid med två månader. Det skulle ju vara så enkelt, herr talman. Men uppenbarligen behövs mer än raketforskning för att införa en skatt på avstånd i vårt land.

Är det i så fall likadant med påståendet som statsminister Löfven levererade i tidningen Land den 9 september i år om att en sådan skatt inte ska få skada näringslivet? Detta framfördes vid ett möte i Västernorrland med skogsbolaget Stora Enso som hade räknat fram att en kilometerskatt skulle innebära en kostnadsökning på över 2 miljarder kronor per år för skogsnäringen i vårt land. Det är en kostnad som motsvarar 25 000 jobb och 20 miljarder i missade investeringar.

För ett tag sedan träffade jag företagaren Lars Martinsson i Bygdsiljum i Västerbotten. Han driver ett framgångsrikt träföretag. Det skulle drabbas med 26 miljoner kronor. För landsbygdsföretagaren Ralf Johansson i Laduryd hemma i Småland klipper en kilometerskatt, på de nivåer som utredaren diskuterar, till med 150 000 kronor per år.

Herr talman! Varför nämner jag de här exemplen? Jo, Lars och Ralf är exempel på människor som dag efter dag sliter och utvecklar sina företag, för sitt eget och sina anställdas bästa. De har järnkoll på företagets kostnader och intäkter och är nogga med att i alla lägen göra rätt för sig. De förhåller sig självklart till den signal som regeringen Löfven och finansministern skickar bara genom att utreda en skatt på avstånd.

Det var mot bakgrund av detta som jag ställde frågan till finansministern. Nu fick vi ett svar som är kirurgiskt rent på inlevelse i de konsekvenser som signalen om att utreda en skatt på avstånd har skapat. Finansministern måste såklart ha reflekterat något lite över vilka signaler man skickar, i synnerhet då hon som departementschef har beslutat om, utformat och gett direktiven till utredningen.

Herr talman! Vilka tankar och reflektioner har finansministern haft avseende kilometerskattens påverkan på jobb, företag, miljö och människor i vårt land?

Anf. 155 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det är just för att kunna reflektera och för att ha bra fakta som grund för de reflektionerna som en utredning görs. Det är bra att man enligt den svenska förvaltningsmodellen ska utreda saker, titta på konsekvenserna och sedan fatta beslut.

Anledningen till att vi har tillsatt en utredning om vägslitageskatt är att miljöpåverkan från transportsektorn är ett stort problem. Vi vet att vi går mot ökad miljöförstöring. Transportsektorn är en viktig del när det gäller att bidra till den ökade klimatpåverkan som vi behöver göra någonting åt. Jag vet att också Centerpartiet tycker att de stora koldioxidutsläpp vi har i dagsläget är problematiska. Det är mot den bakgrunden utredningen är tillsatt.

En vägslitageskatt skulle kunna leda till en förändring i konkurrensvillkoren mellan lastbilstrafiken och järnvägstrafiken. Det skulle kunna vara en poäng med en vägslitageskatt. Men för att det ska fungera måste järnvägen också fungera. Därför gör vi stora investeringar i underhåll av järnväg.

En annan miljöpoäng med en vägslitageskatt skulle kunna vara om den utformas på ett sådant sätt att den blir lägre för mer miljövänliga lastbilar. På så sätt skapas ytterligare drivkraft för lastbilsföretagen och näringslivet att använda mer miljövänliga lastbilar.

Ytterligare en poäng med vägslitageskatt är att en sådan skatt finns i många andra länder. Svenska lastbilar och svenska chaufförer får betala vägslitageskatt i de länderna. Med en vägslitageskatt i Sverige skulle utländska förare också vara med och bidra till den svenska infrastrukturen.

Därutöver skulle det, beroende på utformningen, kunna öka möjligheterna för att kontrollera att utländska förare följer de cabotageregler som finns i dag. Det skulle vara ytterligare en annan viktig poäng.

Samtidigt finns det nackdelar med skatten. Det går inte att säga annat än att den kommer att betalas av några, av åkerinäringen och näringslivet. Därför måste man väga de här sakerna mot varandra. Det är mot just den bakgrunden vi har tillsatt utredningen.

En annan poäng med vägslitageskatten är vad skatteintäkterna skulle kunna användas till. Vi har stora behov av ökat underhåll av både järnväg och väg under de kommande åren. En vägslitageskatt skulle kunna bidra på ett sådant sätt att det skulle kunna stödja näringslivet. Vi vet att det, inte minst i Norrland, finns problem med transporter på grund av tjälsäkring i dag. Bristande tjälsäkring kostar bolagen mycket pengar i dagsläget.

Anf. 156 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Jag vill tacka finansministern för ett mer utvecklat resonemang.

Jag börjar med miljöperspektivet. Problem för miljön är faktiskt ett av de utomordentliga problem som en skatt på avstånd skulle innebära. Transporterna av just de råvaror av vilka vi tar fram ett miljösmart drivmedel skulle beläggas med ökade kostnader. Det är ytterst sällan som järnväg eller sjöfart framstår som ett alternativ i det fallet. De transporterna skulle beläggas med kostnader som skulle innebära att råvarorna inte skulle komma fram till Piteå och andra ställen där Preem och andra kan omvandla dem till smart diesel, som jag, finansministern och andra kan tanka våra fordon med.

Jag delar finansministerns ambitioner när det gäller miljön. Men min uppfattning att det här är ett bakvänt sätt att närma sig det problemet kvarstår.

Finansministern nämner argumentet ordning och reda. I direktiven som finansministern har gett utredningen återkommer man hela tiden till att utredningen ska komma med förslag på hur oegentligheter och konkurrensnedvridning i relationen mellan svenska och utländska åkerier ska stävjas. Bland annat föreslås en mycket omfattande kontrollapparat. I samband med hearings, som man har haft på Finansdepartementet, har det illustrerats med ett behov av uppemot 400 kameror längs landets vägar. Det är en kontrollapparat som bara den skulle motsvara en kostnad på uppemot 2 kronor per mil i upptaxerad kostnad på fordon som kör på de svenska vägarna.

Att stävja fusk, oegentligheter, snedvriden konkurrens och social dumpning är en gemensam ambition som jag och finansministern har. Men skulle man kunna utöva den tillsynen och ha sanktioner mot fusk i åkerinäringen – om det är en ambition – på ett annat sätt än genom att påföra

svensk industri betydande kostnader? För skogsindustrin handlar det om 2 miljarder kronor om året, 20 000 jobb och 20 miljarder i uteblivna investeringar.

Skulle man kunna genomföra den tillsynen på ett annat sätt än i form av en avståndsbaserad kilometerskatt? Skulle man till exempel kunna ge polisen och Transportstyrelsen direktiv, resurser och befogenheter att sköta sitt arbete? Det är faktiskt det vi har polisen och Transportstyrelsen till.

Anf. 157 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! I årets budget har regeringen skjutit till extra resurser till polisen, just för att de ska arbeta mot illegalt cabotage. Det är en fråga som står högt på regeringens dagordning. Det skulle inte heller vara huvudsyftet med en vägslitageskatt. En bra bieffekt av vägslitageskatten skulle däremot kunna vara att man kan få bättre koll på de utländska åkarna. Utländska lastbilar står för mellan 20 och 25 procent av trafikarbetet i Sverige. Det skulle såklart vara en stor vinst om vi kan få bättre koll på den verksamheten.

Vad gäller effekterna av skatten är det viktigt att säga att utredningen inte är färdig än. Vi avvaktar för att se vilka de slutgiltiga förslagen blir. Därefter kommer regeringen att skicka förslagen på remiss, och remissinstansernas synpunkter kommer att vara viktiga i den fortsatta beredning som regeringen kommer att göra innan vi tar slutgiltig ställning till förslagen.

Anf. 158 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Tack, finansministern!

Det fanns tre argument. Det var miljöargumentet, vilket jag möjligtvis punkterade något. Det var argumentet om ordning och reda. Finansministern hänvisade till att man har stärkt resurserna till polisen för att de ska klara sitt uppdrag. Då är frågan vilka argument som kvarstår för att införa en kilometerskatt.

Finansministern nämnde inledningsvis att det skulle kunna bidra till att förstärka det svenska vägnätet. Jag måste i så fall fråga finansministern: Vilka fler skatter finns det i vårt land där man direktdestinerar en skatteintäkt till ett specifikt ändamål? Det är väl inte riktigt så vi arbetar egentligen.

Herr talman! Som jag tidigare nämnde har regeringen gjort klart att detta med att införa en avståndsbaserad kilometerskatt inte är svårt. Man har tillsatt utredningen. Därför var vi några stycken som med en viss förvåning noterade att utredningen har kommunicerat att man har begärt förlängd utredningstid med två månader. Okej, jag har respekt för svårighetsgraden, men min fråga om detta med direktdestinerade skatteintäkter till finansministern blir då avslutningsvis: Hur har statsrådet och regeringen förhållit sig till denna begäran om förlängd tid? Kommer betänkandet att redovisas den 9 december i år, såsom ursprungligen beslutades, eller kommer det att redovisas den 9 februari 2017? Vi är många som med spänning ser fram emot vad utredningen landar i.

Anf. 159 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det finns fyra anledningar till att vi har tillsatt den här utredningen.

Den första anledningen är att vi behöver göra någonting åt klimathotet. Det är viktigt, inte minst efter det historiska klimatavtalet i Paris, att alla länder tar sitt ansvar för att stoppa miljöförstörelsen. Självklart ska Sverige ta sitt ansvar. Här kan en vägslitageskatt utgöra en del genom att man styr mot mer miljövänliga lastbilar, men också genom att man kan flytta över en del av trafiken från lastbil till järnväg eller båt.

Den andra orsaken till att utredningen har tillsatts är att 20–25 procent av vägtransporterna sker med utländska lastbilar. Jag tycker att det är rimligt att också utländska lastbilar är med och bidrar till att finansiera vägsystemet i Sverige.

Den tredje anledningen är ordning och reda. Beroende på utformning kommer detta att kunna leda till mer ordning och reda bland de utländska lastbilarna.

Den fjärde anledningen är naturligtvis att vi får ökade intäkter. Sedan har vi givetvis inte specialdestinerade skatter i Sverige. Däremot kommer avgifterna att öka möjligheterna att satsa, inte minst på tjälsäkring, som vi vet är så viktigt bland annat för skogsbranschen.

Om utredningen får förlängd tid eller inte är en fråga som just nu bereds inom Regeringskansliet. Givet vad Anders Åkesson anser om skatten antar jag att han önskar sig en förlängd utredningstid.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2016/17:46 En försöksverksamhet med betyg från och med årskurs 4

§ 15 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:

den 9 november

2016/17:106 Företrädaransvar i aktiebolag

av *Larry Söder* (KD)

till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

§ 16 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 9 november

2016/17:292 Mål för bolag med statlig ägande

av *Eva-Lena Jansson* (S)

till närings- och innovationsminister *Mikael Damberg* (S)

2016/17:293 En jämställd sponsring av elitidrotten
av *Saila Quicklund* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:294 Kontroll av kosttillskott

av *Saila Quicklund* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:295 Fatah/PA:s hyllningar av massmördare

av *Kent Ekeröth* (SD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:296 Postnords prissättning av företagspaket

av *Åsa Eriksson* (S)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

§ 17 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 9 november

2016/17:127 Migrationsverkets skuld till Hällefors kommun

av *Lotta Olsson* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2016/17:207 E-hälsovision och patientsäker läkemedelshantering utan
medarbetare**

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:208 Omlokalisering av E-hälsomyndigheten

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2016/17:236 Sis kompetenstapp

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:245 Anknytningsärenden

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:234 Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen

av *Johan Forssell* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:233 Psykisk ohälsa

av *Johan Forssell* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:232 Regionala skillnader i sjukfrånvaron

av *Johan Forssell* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:235 Sjukfrånvaro i kommun och landsting

av *Johan Forssell* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:251 Artskyddsförordningens inverkan på skogsbruket

av *Jonas Jacobsson Gjørtler* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:253 Framtiden för Arvika sjukhus vid en regionreform

av *Pål Jonson* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:255 Översyn av skogsnäringen

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:267 Straff vid bevisade sexualbrott

av *Staffan Danielsson* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:256 Användning av drönare efter Högsta förvaltningsdomstolens prejudikat

av *Lars Hjälmered* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:257 Elimineringsplan mot hepatit C

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:259 Viltförvaltningsdelegationerna

av *Åsa Coenraads* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:260 Hållbar miljö och framtidens plaster

av *Lars Tysklind* (L)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:274 Regeringens jämställdhetsambitioner

av *Erik Andersson* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:265 Långa väntetider för behandling av prostatacancer

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:272 Resning i brottmål på grund av felaktig uppgiven ålder

av *Beatrice Ask* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:273 Kompetenskraven på Sis-ungdomshem

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:270 Systembolagets ansvar för missförhållanden på vingårdar i Sydafrika

av *Amineh Kakabaveh* (V)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2016/17:268 Transportsektorns utsläpp

av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:210 Ögonoperationer

av *Tina Ghasemi* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:224 Kvalitetskraven inom Sis

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:227 Utredning av assistansersättningen

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

Prot. 2016/17:26
10 november

2016/17:226 Beslut avseende LSS

av *Jenny Petersson* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:230 Samordning kring avvisningsbeslut

av *Anders Hansson* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:123 Missbruk av Migrationsverkets resehandlingar

av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:175 Översyn av lagen om ersättning för fysioterapi

av *Lotta Finstorp* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:178 Förskrivning av smärtstillande morfinläkemedel

av *Jenny Petersson* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:179 Nedläggningshot mot akutsjukhus i allmänhet och sjukhuset i Kristianstad i synnerhet

av *Anette Åkesson* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:190 Akutsjukhus i Dalarna

av *Ann-Britt Åsebol* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:193 Ändamålsenlig reglering av snus

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

§ 18 Kammaren åtskildes kl. 16.01.

Sammanträdet leddes
av förste vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.45 och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om återkallelse av motionsyrkanden	1
§ 3 Anmälan om faktapromemorior	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 5 Svar på interpellationerna 2016/17:42 och 101 om nedläggning av Nord Stream 2	2
Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 2 HANS WALLMARK (M)	2
Anf. 3 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	4
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	4
Anf. 5 HANS WALLMARK (M)	6
Anf. 6 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	7
Anf. 7 ÅSA ERIKSSON (S).....	8
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 9 HANS WALLMARK (M)	9
Anf. 10 MIKAEL OSCARSSON (KD).....	10
Anf. 11 ÅSA ERIKSSON (S).....	10
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
§ 6 Svar på interpellation 2016/17:72 om den svenska insatsen i Libyenkriget 2011	11
Anf. 13 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 14 STIG HENRIKSSON (V)	12
Anf. 15 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 16 STIG HENRIKSSON (V)	14
Anf. 17 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
Anf. 18 STIG HENRIKSSON (V)	15
Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
§ 7 Svar på interpellation 2016/17:83 om fördröjning av regeringsbeslut	16
Anf. 20 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	16
Anf. 21 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	17
Anf. 22 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	18
Anf. 23 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	18
Anf. 24 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	19
Anf. 25 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	20
Anf. 26 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	20
§ 8 Svar på interpellation 2016/17:64 om personaloptioner.....	21
Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	21
Anf. 28 JÖRGEN WARBORN (M)	21
Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	22
Anf. 30 JÖRGEN WARBORN (M)	22
Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	23
Anf. 32 JÖRGEN WARBORN (M)	23

Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	24
§ 9 Svar på interpellation 2016/17:68 om svenska kommuners skatteintäkter	24
Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	24
Anf. 35 ANETTE ÅKESSON (M).....	25
Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	26
Anf. 37 ANETTE ÅKESSON (M).....	26
Anf. 38 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	27
Anf. 39 ANETTE ÅKESSON (M).....	28
Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	29
Ajournering.....	29
Återupptaget sammanträde.....	29
§ 10 Frågestund	29
Anf. 41 ANDRE VICE TALMANNEN	29
<i>Skatteregler för små och medelstora företag.....</i>	<i>30</i>
Anf. 42 MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	30
Anf. 43 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	30
Anf. 44 MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	30
Anf. 45 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	30
<i>Publicistisk mångfald och lokal medienärvaro</i>	<i>31</i>
Anf. 46 LAILA NARAGHI (S)	31
Anf. 47 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP)	31
Anf. 48 LAILA NARAGHI (S)	31
Anf. 49 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP)	31
<i>Sveriges arbete för mänskliga rättigheter i Filippinerna</i>	<i>32</i>
Anf. 50 SOFIA DAMM (KD).....	32
Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32
Anf. 52 SOFIA DAMM (KD).....	32
Anf. 53 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	32
<i>Bioekonomin och skogsbruket</i>	<i>33</i>
Anf. 54 ANDERS FORSBERG (SD)	33
Anf. 55 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	33
Anf. 56 ANDERS FORSBERG (SD)	33
Anf. 57 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	33
<i>Sveriges samarbete med USA.....</i>	<i>34</i>
Anf. 58 CHRISTER NYLANDER (L)	34
Anf. 59 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	34
Anf. 60 CHRISTER NYLANDER (L)	34
Anf. 61 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	35
<i>Insatser för att motverka polarisering.....</i>	<i>35</i>
Anf. 62 EMMA HULT (MP)	35

Anf. 63 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	35
Anf. 64 EMMA HULT (MP)	35
Anf. 65 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	36
<i>Proposition om vildsvin och viltutfodring</i>	36
Anf. 66 ÅSA COENRAADS (M)	36
Anf. 67 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	36
Anf. 68 ÅSA COENRAADS (M)	36
Anf. 69 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	37
<i>Beskattningsav den finansiella sektorn</i>	37
Anf. 70 MARIA STRÖMKVIST (S)	37
Anf. 71 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	37
Anf. 72 MARIA STRÖMKVIST (S)	38
Anf. 73 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	38
<i>Ansvar för skogsfrågorna</i>	38
Anf. 74 PER ÅSLING (C).....	38
Anf. 75 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	38
Anf. 76 PER ÅSLING (C).....	39
Anf. 77 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	39
<i>Kriterier för mediestöd</i>	39
Anf. 78 ANGELIKA BENGTSSON (SD)	39
Anf. 79 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	39
Anf. 80 ANGELIKA BENGTSSON (SD)	40
Anf. 81 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	40
<i>Följderna av beskattningen av den finansiella sektorn</i>	40
Anf. 82 SOTIRIS DELIS (M)	40
Anf. 83 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	40
Anf. 84 SOTIRIS DELIS (M)	41
Anf. 85 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	41
<i>Sveriges agerande för att etablera fredade zoner</i>	41
Anf. 86 ROBERT HALEF (KD).....	41
Anf. 87 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	41
Anf. 88 ROBERT HALEF (KD).....	42
Anf. 89 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	42
<i>Regler för avdragsrätt för sponsring</i>	42
Anf. 90 LOTTA FINSTORP (M).....	42
Anf. 91 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	42
Anf. 92 LOTTA FINSTORP (M).....	43
Anf. 93 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	43
<i>Framtiden för kultur- och musikskolan</i>	43
Anf. 94 IDA KARKIAINEN (S).....	43

Anf. 95 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	43
Anf. 96 IDA KARKIAINEN (S).....	44
Anf. 97 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	44
<i>Förbättrade förutsättningar för unga entreprenörer.....</i>	<i>44</i>
Anf. 98 LARRY SÖDER (KD).....	44
Anf. 99 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	44
Anf. 100 LARRY SÖDER (KD).....	45
Anf. 101 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	45
<i>Regeringens analys av läget efter det amerikanska presidentvalet</i>	<i>45</i>
Anf. 102 KARIN ENSTRÖM (M).....	45
Anf. 103 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	45
Anf. 104 KARIN ENSTRÖM (M).....	46
Anf. 105 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	46
<i>Beskattningen av pensionärer</i>	<i>46</i>
Anf. 106 JAMAL EL-HAJ (S)	46
Anf. 107 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	46
Anf. 108 JAMAL EL-HAJ (S)	47
Anf. 109 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	47
<i>Utredning om public service</i>	<i>47</i>
Anf. 110 OLOF LAVESSON (M)	47
Anf. 111 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	48
Anf. 112 OLOF LAVESSON (M)	48
Anf. 113 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	48
<i>Skatteplanering vid bygget av Nya Karolinska</i>	<i>48</i>
Anf. 114 SERKAN KÖSE (S)	48
Anf. 115 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	49
Anf. 116 SERKAN KÖSE (S)	49
Anf. 117 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	49
<i>Förlängning av gränskontroller</i>	<i>50</i>
Anf. 118 JOHAN FORSSELL (M).....	50
Anf. 119 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	50
Anf. 120 JOHAN FORSSELL (M).....	50
Anf. 121 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	50
<i>Postgång på landsbygden.....</i>	<i>51</i>
Anf. 122 LARS TYSKLIND (L)	51
Anf. 123 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	51
Anf. 124 LARS TYSKLIND (L)	51
Anf. 125 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	52

<i>Finansieringen av public service</i>	52	Prot. 2016/17:26
Anf. 126 LARS-AXEL NORDELL (KD).....	52	10 november
Anf. 127 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	52	-----
Anf. 128 LARS-AXEL NORDELL (KD).....	52	
Anf. 129 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	53	
<i>Sveriges arbete för ett kärnvapenförbud</i>	53	
Anf. 130 ÅSA ERIKSSON (S).....	53	
Anf. 131 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	53	
Anf. 132 ÅSA ERIKSSON (S).....	53	
Anf. 133 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	53	
<i>Överklagande av beslut om privat skogsavverkning</i>	54	
Anf. 134 STEN BERGHEDEN (M).....	54	
Anf. 135 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	54	
Anf. 136 STEN BERGHEDEN (M).....	54	
Anf. 137 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	54	
Anf. 138 ANDRE VICE TALMANNEN.....	55	
§ 11 Svar på interpellation 2016/17:73 om kemikalieskatten	55	
Anf. 139 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	55	
Anf. 140 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	55	
Anf. 141 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	56	
Anf. 142 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	56	
Anf. 143 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	57	
Anf. 144 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	58	
Anf. 145 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	58	
§ 12 Svar på interpellation 2016/17:74 om skattenivåer och arbete	58	
Anf. 146 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	58	
Anf. 147 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	59	
Anf. 148 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	60	
Anf. 149 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	61	
Anf. 150 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	61	
Anf. 151 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	62	
Anf. 152 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	62	
§ 13 Svar på interpellation 2016/17:76 om kilometerskattens effekter	63	
Anf. 153 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	63	
Anf. 154 ANDERS ÅKESSON (C).....	63	
Anf. 155 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	64	

Prot. 2016/17:26
10 november

Anf. 156 ANDERS ÅKESSON (C).....	65
Anf. 157 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	66
Anf. 158 ANDERS ÅKESSON (C).....	66
Anf. 159 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	66
§ 14 Bordläggning.....	67
§ 15 Anmälan om interpellation	67
§ 16 Anmälan om frågor för skriftliga svar	67
§ 17 Anmälan om skriftliga svar på frågor	68
§ 18 Kammaren åtskildes kl. 16.01.	70

Tryck: Elanders, Vällingby 2016